

ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหรั้า

ปริญญานิพนธ์
ของ
กัณติทัต การเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
กันยายน 2552

ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหรั

ปริญญานิพนธ์

ของ

กันติทัต การเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

กันยายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหรั

บทคัดย่อ

ของ

กัณฑ์ทัต การเจริญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

กันยายน 2552

กันติทัต การเจริญ. (2552). *ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า*. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจัน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผลงศร.

ปรินญานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะกลไกทางภาษา ที่ใช้เชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า 4 ประเภท คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความโดยการละ การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ โดยแบ่งเนื้อหาในการศึกษาเป็นการสั่งสอนในเรื่องการศึกษา และการดำเนินชีวิต จากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 2 ประเภท ผลการศึกษาพบว่า มีการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง พบประเภทต่างๆ ได้แก่ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ และการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ พบ การละหน่วยนามและการละหน่วยกริยา

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม พบการใช้คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ประเภทต่างๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล ความสัมพันธ์แบบขยายความ ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด ความสัมพันธ์แบบให้เลือก ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์ ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้นและความสัมพันธ์แบบสรุปความ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ พบการซ้ำรูป การซ้ำความ และการซ้ำโครงสร้าง

COHESION IN 'COTMAICANGWANGRAM'

AN ABSTRACT

BY

KANTITHAT KARNCAROEN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakharinwirot University
September 2009

Kantithat Karncaroen. (2009). *Cohesion in 'Cotmaicangwangram'*. Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Lect. Wiroonrat Chanaingoon, Assist. Prof. Rungrudee Plaengsorn.

The purpose of this thesis is to analyze the 4 types of cohesive devices in 'Cotmaicangwangram' : reference, ellipsis, conjunction and repetition. The content of 'Cotmaicangwangram' can be divided in 2 parts : education and way of living. Four types of cohesion were found in this research :

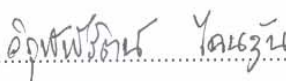
1. References: pronominal, demonstratives, nominal and modifier.
2. Ellipsis: nominal ellipsis and verbal ellipsis.
3. Conjunctions are found the relation in 17 types: additive relation, adversative relation, conditional relation, causal relation, relation of result, reformatory relation, classifier relation, temporal relation, comparative relation, relation of word depiction, alternative relation, transitional relation, exemplificatory relation, relation of purpose, relation of method, relation of starting and inferential relation.
4. Repetitions are found in 3 types: recurrence, paraphrase and parallel structure.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า
ของ
กัณฑ์ทัต การเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

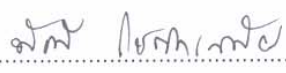
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. 2552

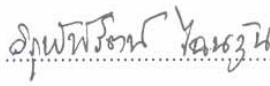
คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผลงศรี)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(อาจารย์พัชนี โชติกลีเกียรติ)

.....กรรมการ
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผลงศรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พรธาดา สุวัณนวิช)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.รัชนีญา กลิ่นน้ำหอม)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาจาก อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจุ่น ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ แนวคิด ความปรารถนาดี ความห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณยิ่ง ผู้วิจัยจะระลึกถึงพระคุณ และคุณงามความดีของอาจารย์ คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนแนวทางในการดำเนินชีวิตที่อาจารย์มอบให้ ผู้วิจัยจะประพฤติตนเป็นครูที่ดีให้สมกับที่มีครูผู้เป็นแบบอย่างที่ดีสืบไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผงสงค์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ให้กำลังใจ ความเมตตากรุณา ความปรารถนาดี และความเข้าใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์พัชนี โชติกลีแยร์ ประธานในการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ให้กำลังใจที่ดียิ่งแก่ผู้วิจัยเสมอมา และกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พรธาดา สุวัธนวิช และอาจารย์ ดร.รัชนีย์ญากลิ่นน้ำหอม ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางด้านภาษาไทยให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกพงศ์ ประสงค์เงิน อาจารย์ผู้วางรากฐานแนวความคิดทางด้านภาษาศาสตร์ที่ดียิ่งให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่เป็นที่สุด ผู้ซึ่งให้ความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา กรุณา ความปรารถนาดี เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งให้กับผู้วิจัย และให้การสนับสนุนทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยอย่างเต็มที่มาโดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คุณตาคุณยาย ผู้ซึ่งคอยถามคอยติดตามความก้าวหน้าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ คุณตาคุณยาย เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาในระดับนี้ รวมถึงขอขอบใจ น้องสาวที่คอยให้กำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

กัณติทัต การเจริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ	6
งานวิจัยเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ	10
เอกสารเกี่ยวกับจดหมายจางวางหรั	17
งานวิจัยเกี่ยวกับจดหมายจางวางหรั	18
3 แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์	21
การเชื่อมโยงความทางไวยากรณ์	21
การเชื่อมโยงความทางคำศัพท์	23
การต่อเนื่องทางความหมาย	24
4 ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหรั	29
ลักษณะการเชื่อมโยงความในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษา	29
ลักษณะการเชื่อมโยงความในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการดำเนินชีวิต	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	96
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	101
 บรรณานุกรม	 102
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 105

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเรื่องการศึกษา	58
2 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเรื่องการศึกษา	58
3 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเรื่องการศึกษา	59
4 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำในเนื้อหาเรื่องการศึกษา	60
5 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต	93
6 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต	93
7 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต	94
8 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต	95
9 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอน เรื่อง การศึกษาและ การดำเนินชีวิต	98
10 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษา และ การดำเนินชีวิต	98
11 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอน เรื่องการศึกษา และการดำเนินชีวิต	99
12 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอน เรื่อง การศึกษา และ การดำเนินชีวิต	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันมิได้สื่อสารด้วยถ้อยคำหรือประโยคเพียงประโยคเดียว แต่สื่อสารกันในลักษณะของข้อความต่อเนื่อง ดังนั้น การศึกษาภาษาในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับภาษาที่ปรากฏต่อเนื่องกันในระดับเหนือกว่าประโยคที่เรียกว่า ภาษาระดับข้อความ (Discourse) ซึ่ง Halliday and Hasan (1976) กล่าวว่า ภาษาระดับข้อความ เป็น ความเรียง (Text) ซึ่งเป็นหน่วยทางภาษาที่มีประโยคเป็นองค์ประกอบ และประโยคเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่เกี่ยวข้องกัน โดยมีการเชื่อมโยงความ (Cohesion) เป็นกระบวนการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างองค์ประกอบของข้อความตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็ได้

การศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมาย ที่เรียกว่า การเชื่อมโยงความ ของภาษาระดับข้อความ ศึกษาได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ดังเช่น ผลงานการศึกษาของ พูนสุข นาวิก (2533) ศึกษาเรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในภาษาระดับข้อความในภาษาไทยถิ่นเหนือจังหวัดเชียงใหม่ ปิยนารถ แสงศักดิ์ (2536) ศึกษาเรื่องกลไกการเชื่อมโยงความในภาษาพูดและภาษาเขียนของเด็กวัย 7 - 9 ปี วรพรรณ ศรียาภัย (2544) ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความใน ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี เป็นต้น นอกจากนี้ยังศึกษาได้จากเอกสารประเภทต่างๆ เช่น จารึก วรรณกรรม ข่าว บทความ สารคดี งานแปล วรรณกรรมท้องถิ่น ดังเช่นผลงานการศึกษาของ ทศนีย์ เจริญพร (2534) ศึกษาเรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในศิลาจารึกอีสานระหว่าง พ.ศ. 1893 – 2466 สุภาพร งามประดิษฐ์ (2540) ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความในการรายงานข่าวทางโทรทัศน์ : ข่าวอ่านกับข่าวสดแบบไม่มีบท นันทกานต์ ศิลป์ศรี (2542) ศึกษาการเปรียบเทียบการเชื่อมโยงความในรายการสารคดีไทยและสารคดีแปลทางโทรทัศน์ วิยะดา ตานี (2544) ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความในจารึกสุโขทัย พิสมัย อยู่โพธิ์ (2546) ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจสุรนีย์ ลีลาพรพินิจ (2547) ศึกษาเรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) พรศิริ ตันติจิตจากรู (2548) ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความในหมายรับสั่งสมัยกรุงธนบุรี และสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นต้น

จดหมายจางวางหั่ว เป็นพระนิพนธ์ในพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ซึ่งเป็นนวนิยายรูปแบบจดหมายเรื่องแรกของไทยที่มีที่มาจากนวนิยายต่างประเทศรูปแบบจดหมายเรื่อง Letters from a Selfmade Merchant to His Son ของ จอร์จ ฮอเรซ ลอริเมอร์ (George Horace Lorimer) ข้อความในจดหมายจางวางหั่วเป็นภาษาระดับข้อความที่น่าสนใจ มีลักษณะทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนจากการศึกษา ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหั่ว เบื้องต้นพบว่า มีการเชื่อมโยงความที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ชายที่(1) ไม่กล้าทำอะไรผิดกว่าผู้อื่นนี้ เป็นคนใจเหมือนผู้หญิงที่(2) ผักไฟในแพชชั่น * ๐(1) จะกระดิกตัวหน่อย ๐(2)ก็(1)กลัวผิดแพชชั่น ซึ่ง(1) ๐(3)กลัวยิ่งกว่าอุบาสิกกลัวศีลขาด แพชชั่นท่านสอนสั่งอย่างไร ๐(4)ก็(2)จะต้องปฏิบัติตาม ๐(5)ประหนึ่งว่าตัวเป็นทาส ซึ่ง(2)แพชชั่นได้ออกเงินไปทำสารภรณ์ธรรมมาไว้ ทาสแพชชั่นเหล่านี้พระราชบัญญัติเลิกทาสก็(3)ช่วยไม่ได้

จดหมายจางวางหรัว ฉบับที่ 2 หน้า 38.

จากตัวอย่างข้างต้น คำที่ขีดเส้นใต้ แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายดังต่อไปนี้

ที่(1) ที่(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ ด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ โดยขยายความคำว่า ผู้ชายและผู้หญิง ตามลำดับ

ก็(1) ก็(2) ก็(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

ท่าน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยอ้างถึงบุรุษสรรพนาม โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 คือ คำว่าท่าน อ้างถึง คำว่า แพชชั่น

ซึ่ง(1) ซึ่ง(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

เหล่านี้ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการอ้างถึงแบบคำบ่งชี้ เป็นรูปแทนกล่าวอ้างถึงข้อความที่นำมาข้างหน้า เพื่อเน้นย้ำความหมายของคำว่า ทาสแพชชั่น ว่ามีลักษณะอย่างไร

๐(1) ๐(2) ๐(3) ๐(4) อยู่ในตำแหน่งที่แสดงการระบุนามในตำแหน่งประธาน คือ ผู้หญิง จากข้อความ **...ผู้หญิงจะกระดิกตัวหน่อย ผู้หญิงก็กลัวผิดแพชชั่น ซึ่งผู้หญิงกลัวยิ่งกว่าอุบาสิกกลัวศีลขาด แพชชั่นท่านสอนสั่งอย่างไร ผู้หญิงก็ต้องปฏิบัติตามประหนึ่งว่าตัวเป็นทาส...

๐(5) อยู่ในตำแหน่งที่แสดงการระบุนามในตำแหน่งกรรม คือ แพชชั่น จากข้อความ...แพชชั่นท่านสอนสั่งอย่างไร ก็จะต้องปฏิบัติตามแพชชั่น...

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีกลไกในการเชื่อมโยงประโยคต่างๆ เข้าด้วยกัน ที่ทำให้นัยความในข้อความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

ที่ผ่านมาการศึกษาจดหมายจางวางหรัวมักเน้นในแง่ที่เป็นการศึกษาวิจารณ์วรรณกรรมเท่านั้น ส่วนการนำวรรณกรรมเรื่องนี้มาศึกษา ในด้านภาษายังไม่ปรากฏ โดยเฉพาะการศึกษาในฐานะภาษาระดับข้อความ ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษารูปแบบกลไกการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหรัว และพิจารณาว่ารูปแบบของกลไกต่างๆ นั้นอาจมีความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้

* ** ดูสัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหน้า 5.

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาลักษณะกลไกทางภาษา ที่ใช้เชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ได้แก่ การอ้างถึง (Reference) การซ้ำ (Repetition) การละ (Ellipsis) และการใช้คำเชื่อม (Conjunction)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบลักษณะกลไกทางภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมนี้เรียบเรียงขึ้นมามีเอกภาพ ภาษาระดับข้อความ มีความสัมพันธ์กันทางความหมาย เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในวรรณกรรมไทยอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา การเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่าที่ปรากฏในโครงสร้างผิว (Surface structure) ในบริบทภาษาเท่านั้น

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ภาษาระดับข้อความ การเชื่อมโยงความ จดหมายจางวางหว่ารวมทั้งพระประวัติและผลงานของ พระราชวรพงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
2. รวบรวมและจัดประเภทข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวางแผนการศึกษาวิเคราะห์
3. ศึกษากลไกการเชื่อมโยงความ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยการศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ตามแนวความคิดของ ฮัลลiday และ ฮาซาน (Halliday; & Hasan. 1976) และชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539)
4. วิเคราะห์ลักษณะกลไกทางภาษา ที่แสดงการเชื่อมโยงความ ในหนังสือจดหมายจางวางหว่า ดังต่อไปนี้
 - 4.1 การอ้างถึง (Reference)
 - 4.2 การซ้ำ (Repetition)
 - 4.3 การละ (Ellipsis)
 - 4.4 การใช้คำเชื่อม (Conjunction)
5. เสนอผลการศึกษาวิเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษาระดับข้อความ (Discourse) หมายถึงหน่วยภาษาที่มีประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป เป็นองค์ประกอบที่สำคัญทำหน้าที่แสดงความหมายของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ซึ่งประโยคที่เป็นองค์ประกอบ

ของภาษาระดับข้อความนี้ อาจปรากฏรูปเป็นประโยคที่สมบูรณ์ คือ มีทั้งภาคประธานและภาคแสดง หรืออาจจะมีเฉพาะภาคแสดงเท่านั้น

2. การเชื่อมโยงความ (Cohesion) หมายถึง กระบวนการที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย ระหว่างประโยค ซึ่งเป็นองค์ประกอบของภาษาระดับข้อความ

3. รูปภาษาหมายถึง หน่วยทางภาษา ซึ่งอาจเป็นหน่วยนาม หน่วยกริยา หรือประโยค ซึ่งหมายความว่ารวมถึงรูปภาษาที่ไม่ปรากฏรูปหรือ อรูป ที่ทำหน้าที่แทนรูปภาษาเดิมในการเชื่อมโยงความด้วย

4. กลไกแสดงการเชื่อมโยงความ (Cohesive Device) หมายถึง กระบวนการแสดงการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของภาษาระดับข้อความ ได้แก่ การอ้างถึง การซ้ำ การละ และการใช้คำเชื่อม

4.1 การอ้างถึง (Reference) หมายถึง กลไกแสดงการเชื่อมโยงความประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายที่เกิดจากการที่รูปภาษาหนึ่งไม่มีความหมายเป็นอิสระในตัวเอง จึงต้องอ้างถึงหรืออาศัยความหมายของรูปภาษาอื่นในการตีความ

4.2 การซ้ำ (Repetition) หมายถึง กลไกแสดงการเชื่อมโยงความประเภทหนึ่งซึ่งกล่าวถึง หน่วยภาษาที่ได้ปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบทภาษา ซึ่งการซ้ำเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายของคำศัพท์ โดยการเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือน หรือใกล้เคียงกันซ้ำ เพื่ออ้างถึงคำเดิมที่กล่าวถึงไปแล้ว ด้วยการซ้ำคำเดิม การใช้คำพ้องความหมาย และการใช้คำจากกลุ่มหรือการใช้คำที่เข้าสู่ชุดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ที่เรียกว่า การใช้คำเข้าสู่ชุดกัน โดยการซ้ำแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

4.2.1 การซ้ำรูป หมายถึง การเชื่อมโยงความที่เกิดจากการที่ทุกส่วนหรือบางส่วน ของข้อความมีรูปภาษาเหมือนกัน อาจปรากฏได้ทั้งในระดับคำ วลี กลุ่มคำ หรือประโยคก็ได้

4.2.2 การซ้ำความ หมายถึง การเชื่อมโยงความที่รูปแทนนั้นมีความหมายคงเดิมหรือ ใกล้เคียงกับรูปภาษาที่นำมาก่อน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การพ้องความ หรือการพ้องความหมาย การซ้ำ ในลักษณะนี้อาจปรากฏทั้งในระดับคำ ระดับวลีหรือกลุ่มคำ และระดับประโยค

4.2.3 การซ้ำโครงสร้าง หมายถึง การเชื่อมโยงความที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูป ภาษาที่ปรากฏในโครงสร้างภาษาที่เหมือนกัน

4.3 การละ (Ellipsis) หมายถึง กลไกแสดงการเชื่อมโยงความประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสดง ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการแทนที่รูปภาษาหนึ่งด้วยการไม่ปรากฏรูปภาษา ซึ่งอาจเป็นหน่วยนาม หน่วยกริยา หรือหน่วยประโยค ซึ่งรูปภาษาดังกล่าวได้ปรากฏแล้วครั้งหนึ่งในบริบทภาษา

4.4 การใช้คำเชื่อม (Conjunction) หมายถึง กลไกแสดงการเชื่อมโยงความประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการใช้คำเชื่อมประเภทต่างๆ แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน ในภาษาระดับ ข้อความ

5. บริบททางภาษา (Linguistics Context) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ปรากฏในโครงสร้างผิว ซึ่งรูปภาษาที่ปรากฏอาจเป็นหน่วยทางภาษา เช่น หน่วยนาม หน่วยกริยา ประโยคหรือข้อความ ที่เชื่อมโยงกันเป็นภาษาระดับข้อความ

ข้อตกลงเบื้องต้น

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ... เครื่องหมายจุดไข่ปลา เมื่อปรากฏหน้าข้อความใด หมายถึงหน้าข้อความนั้นมีข้อความนำมาก่อน ถ้าจุดไข่ปลาปรากฏท้ายข้อความใด หมายถึงยังมีข้อความต่อจากข้อความนั้นอีก
2. Ø เครื่องหมายแสดงการไม่ปรากฏรูปภาษาในโครงสร้างผิว
3. (1) (2) (3) เครื่องหมายตัวเลขอารบิกภายในเครื่องหมายขลิขิตเป็นเครื่องหมายที่แสดงลำดับของคำที่ปรากฏในบริบท

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการทางภาษาศาสตร์ และเป็นการศึกษาภาษาในระดับข้อความ ในเรื่องการเชื่อมโยงความ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ เพื่อเป็นแนวทางการวิจัย ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจดหมายจางวางหว่า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจดหมายจางวางหว่า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจดหมายจางวางหว่า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารของ Halliday; & Hasan (1976) นววรรณ พันธุเมธา (2549) และ ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) รายละเอียดมีดังนี้

ฮัลลiday และ ฮาซาน (ทศนีย์ เจริญพร. 2534: 21; อ้างอิงจาก Halliday; & Hasan. 1976) กล่าวถึง การเชื่อมโยงความในข้อความ (Text) ในภาษาอังกฤษในหนังสือ “Cohesion in English” ว่าภาษาระดับข้อความ (Discourse) ประกอบด้วยประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป จะสัมพันธ์กันทางความหมายโดยมีกลไกทางภาษาที่เรียกว่า การเชื่อมโยงความ (Cohesion) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคเหล่านั้น โดยการเชื่อมโยงความจะเกิดขึ้นเมื่อการตีความรูปภาษาหนึ่ง ต้องอาศัยรูปภาษาอื่นหรือบริบทภาษา Halliday and Hasan แบ่งลักษณะการเชื่อมโยงความออกเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงความทางความหมาย (Semantic Cohesion) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมายว่า หมายถึง สิ่งเดียวกันกับรูปภาษาที่ถูกอ้างถึง (Reference) รูปภาษาที่ใช้ในการอ้างถึง สิ่งเดียวกันมี 3 ชนิด คือ บุรุษสรรพนาม (Personal Reference) สรรพนามชี้เฉพาะ (Demonstrative Reference) และสรรพนามเปรียบเทียบ (Comparative Reference)

ตัวอย่าง

John has moved to a new house.

He had it built last year.

บุรุษสรรพนาม he อ้างถึงคำนามชื่อเฉพาะ John และ it อ้างถึงนามวลี a new house

2. การเชื่อมโยงความทางไวยากรณ์ (Grammatical Cohesion) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางรูปแบบโครงสร้างของไวยากรณ์ภาษาโดยการแทนรูปเดิม (Substitution) หรือการละ (Ellipsis) ซึ่งเป็นการแทนโดยไม่ปรากฏรูป ทั้งการแทนรูปเดิมและการละสามารถแทนรูปเดิมและละได้ทั้ง หน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยประโยค

ตัวอย่าง

John brought some carnation and Catherine Ø some sweet peas.

Ø เป็นการละคำกริยา brought

3. การเชื่อมโยงความทางศัพท์ (Lexical Cohesion) เป็นความสัมพันธ์ทางความหมายของคำศัพท์ โดยการใช้คำเดิมที่กล่าวถึงไปแล้ว เรียกว่า การซ้ำ (Reiteration) ซึ่งมีการซ้ำคำเดิม การใช้คำพ้อง ความหมาย และการใช้คำจากกลุ่ม หรือการใช้คำที่เข้าชุดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เรียกว่า การใช้คำเข้าชุดกัน (Collocation)

ตัวอย่าง

Boy – child, boy – girl, ect.

4. การต่อเนื่องทางความหมาย (Semantic Connection) เป็นความสัมพันธ์ของประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน โดยใช้คำเชื่อมประเภทต่างๆ เช่น คล้อยตามกัน (Additive) ขัดแย้งกัน (Adversative) เป็นเหตุเป็นผลกัน (Causal) หรือการแสดงลำดับเวลา (Temporal) เป็นต้น

ตัวอย่าง

She failed. However, she's tried her best.

However เป็นคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง

นworรณ พันธ์เมธา (2549: 329 – 345) ศึกษาลักษณะของประโยคที่สัมพันธ์กัน ในหนังสือเรื่อง “ไวยากรณ์ไทย” สรุปได้ว่า ประโยคที่สัมพันธ์กันจะกล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกันหรือเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กัน โดยมีลักษณะทางภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคเหล่านั้น ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์เหล่านั้น ได้แก่ การใช้คำที่มีความสัมพันธ์กัน อาจเป็นคำที่อยู่ในประเภทเดียวกัน คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คำที่ตรงข้ามกันหรือเป็นคู่กัน หรือคำหนึ่งที่รวมความหมายของอีกคำหนึ่งไว้ด้วยก็ได้ การแสดงความสัมพันธ์ของประโยคโดยการละคำในหน่วยนามหรือหน่วยกริยา

ในประโยค ทำให้การตีความหมายของประโยคนั้นต้องอาศัยบริบทภาษาหรือสถานการณ์แวดล้อม การใช้การแทนคำในการแสดงความสัมพันธ์ของประโยค ซึ่งเป็นการใช้รูปภาษาอื่นแทน คำนาม หรือ นามวลีที่กล่าวถึงไปแล้ว เช่น คำบอกบุรุษ (สรรพนาม) คำบ่งชี้ เป็นต้น การใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างประโยคที่ต่อเนื่องกัน เช่น แสดงความสัมพันธ์ทางเวลา ความสัมพันธ์ทางเหตุและผล แสดงความสัมพันธ์ทางมีความหมายทำนองเดียวกัน ความสัมพันธ์ทางมีความหมายขัดแย้ง ความสัมพันธ์ทางการขยายความ หรือความสัมพันธ์กันโดยต่างเป็นตัวเลือก

ตัวอย่าง

เขาไม่มาหาฉัน **เนื่องจาก** เขาโกรธฉัน

คำเชื่อม เนื่องจาก แสดงความสัมพันธ์ทางเหตุและผล

ตัวอย่าง

ฉันร้อน ยายจึงให้นาว

คำกริยา ร้อน นาว เป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน

ตัวอย่าง

ตายช้าดีกว่าตายเร็ว แต่จะว่า O ดีทีเดียวก็ได้

O ละกริยาวลี ตายช้า ซึ่งทำหน้าที่เหมือนหน่วยนามคือเป็นประธานของประโยค

ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) กล่าวว่า การเชื่อมโยงความในข้อเขียนภาษาไทยมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การอ้างถึง (Reference) หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษา โดยที่การตีความรูปภาษาหนึ่ง (คือ รูปแทน) ต้องอาศัยหรืออ้างอิงอีกรูปภาษาหนึ่ง (คือ รูปหลัก) ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์แบบตาม (Anaphoric Relation) เป็นส่วนมาก การอ้างถึงในข้อเขียนภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ รูปแทนหน่วยนามหรือนามวลี รูปแทนอนุพากย์หรือประโยค และรูปแทนข้อความ

2. การใช้คำเชื่อม (Conjunction) การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ปรากฏในประโยค หรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่อง หรือใกล้เคียงกันนั้นมี 18 ลักษณะ คือ

2.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ในประโยคหรือข้อความอยู่ต่อเนื่องกัน เป็นไปในทำนองเดียวกัน เป็นเรื่องเดียวกัน มีความต่อเนื่องกัน คำเชื่อมที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ และ ก็ แล้ว นอกจากนั้น

2.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่าประโยค หรือข้อความที่สัมพันธ์กันนั้น มีความแตกต่างกัน ขัดแย้ง หรือไม่เป็นไปทำนองเดียวกัน คำเชื่อมที่ใช้มาก ได้แก่ แต่...ก็ แม้ว่า....แต่ อย่างไรก็ตาม

2.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข ปรากฏในกรณีที่เหตุการณ์หนึ่งจะเกิดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของอีกเหตุการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่ใช้โดยมาก ได้แก่ ถ้า ถ้าหาก หากว่า แม้

2.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก เป็นการแสดงการเชื่อมโยงที่ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง คำเชื่อมที่พบมากที่สุด คือ หรือ

2.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ เป็นการเชื่อมโยงความระหว่างประโยคหรือข้อความเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์หนึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์ หรือสถานการณ์หนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ได้แก่ เพราะ เนื่องจาก ก็เพราะ

2.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล เป็นการเชื่อมโยงเพื่อแสดงว่าประโยค หรือข้อความที่มีคำเชื่อมประเภทนี้เป็นผลของเหตุการณ์ในอีกประโยคหรือในอีกข้อความหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ได้แก่ จึง ก็

2.7 ความสัมพันธ์แบบขยายความ เป็นการเชื่อมโยงความที่ขยายคำวลี ประโยค หรือข้อความที่นำมาข้างหน้า ประโยคที่มีการเชื่อมโยงความลักษณะนี้มี โครงสร้างค่อนข้างซับซ้อน คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน

2.8 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด เป็นการแสดงรายละเอียดหรือระบุให้ชัดเจนแน่นอนลงไป เช่น การให้ความหมาย การระบุส่วนปลีกย่อยหรือรายละเอียด คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ ก็คือ คือ หมายถึง กล่าวคือ ได้แก่

2.9 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง เป็นการเชื่อมโยงที่เสนอตัวอย่างของเรื่อง หรือสิ่งที่นำมาข้างหน้า คำเชื่อมที่ใช้ประเภทนี้ได้แก่ เช่น อาทิเช่น อย่าง อย่างเช่น และอาจลงท้ายด้วย เป็นต้น

2.10 ความสัมพันธ์แบบตัดตอน หรือแยกส่วนเป็นการแสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงว่าประโยค หรือข้อความที่ตามมาเป็นส่วนหนึ่ง หรือเรื่องที่แยกออกจากประโยค หรือข้อความที่ปรากฏนำมาข้างหน้า ซึ่งอาจเป็นการกล่าวถึงเรื่องใหม่ หรือเป็นการเปลี่ยนไปกล่าวถึงบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องกัน คำเชื่อมที่แสดงการเชื่อมโยงความลักษณะนี้ ได้แก่ ส่วน สำหรับ นอกจากนี้ ทางด้าน อนึ่ง

2.11 ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์ เป็นการนำคำเชื่อมเพื่อแสดงว่า วลี ประโยค หรือข้อความที่ปรากฏหลังคำเชื่อมเป็นวัตถุประสงค์ของส่วนที่นำมาข้างหน้า คำเชื่อมที่ใช้คือ เพื่อ ก็เพื่อ เพื่อให้ ให้

2.12 ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการ หรือกระบวนการเป็นการเชื่อมโยงที่ใช้คำเชื่อม เพื่อแสดงถึงวิธีการ หรือกระบวนการในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้คือ โดย

2.13 ความสัมพันธ์แบบจุดเริ่มต้น แสดงจุดตั้งต้นหรือพื้นฐานของเหตุการณ์ หนึ่ง คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ จาก ตั้งแต่

2.14 ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดสิ้นสุด เป็นการบอกให้ทราบถึงจุดสิ้นสุดหรือ จุดสุดท้ายของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่พบ คือ จน จนถึง จนกระทั่ง จนในที่สุด

2.15 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน เป็นการเสนอขั้นตอนของการดำเนินการ หรือตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีการเริ่มต้นด้วย ก่อนอื่น หรือ เริ่ม และมีการเรียงลำดับโดย ใช้คำเชื่อม แล้ว แล้วถึง หรือ เมื่อ.... แล้ว หรืออาจเรียงลำดับเป็น ภาค ช่วง ตอน

2.16 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเหตุการณ์ หรือเรื่องราวระหว่างประโยคหรือข้อความ คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ เท่ากับว่า เหมือนเช่นที่ เหมือนกับ เช่นเดียวกับ ดูเหมือนว่า

2.17 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริงเป็นการ เชื่อมโยงความที่แสดงคำพูดหรือข้อความที่กล่าวถึงคำเชื่อมที่ใช้ คือ ว่า

2.18 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ เป็นการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม เพื่อ แสดงการสรุปใจความ หรือสาระสำคัญของเรื่องที่กล่าวมาแล้ว คำเชื่อมที่พบได้แก่ ดังนั้น ฉะนั้น

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์แนวความคิดของ ฮัลลiday และ ฮัลลiday (Halliday ; & Hasan. 1976) และ ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) โดยศึกษาการเชื่อมโยง ความในจดหมายจางวางหว่า 4 ประเภท คือ การอ้างถึง (Reference) การละ (Ellipsis) การซ้ำ (Repetition) และการใช้คำเชื่อม (Conjunction)

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ

ปัจจุบันมีนักภาษาศาสตร์ศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในภาษาระดับข้อความ หลายท่าน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) ประภาพร มณีโรจน์ (2529) พูนสุข นาวิก (2533) นิตยสุตา อภินันทาภรณ์ (2534) สุภาพร งามประดิษฐ์ (2539) และ อัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล (2534) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) ได้ศึกษากลุ่มประโยคในความเรียง ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย” โดยศึกษาความสัมพันธ์ของประโยคทางความหมาย และทางรูปแบบโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของประโยคทางความหมายนั้นดูจาก ความหมายของประโยคหลังที่เกี่ยวข้องกับความหมายของประโยคหน้า โดยแบ่งความสัมพันธ์ของ ความหมาย ออกเป็น 13 ลักษณะ คือ การแจกแจงความ การคล้ายตามกัน การแสดงความแตกต่าง

หรือความตรงข้ามกัน การเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง การสรุปความหรือการแสดงผล การแสดงเงื่อนไข การแสดงเหตุ การแสดงตัวอย่าง การตอบ การเปรียบเทียบ การแสดงความมุ่งหมาย การแสดงลักษณะ หรือการแสดงวิธีการ และการแสดงเวลา

ตัวอย่าง

โรคเด็กจำนวนไม่น้อย ยังผลให้เกิดความผิดปกติต่อมาจนเป็นผู้ใหญ่ กลายเป็นโรคเรื้อรังตลอดมาก็มี หรืออาการหายไปแล้วกลับเป็นใหม่ก็มี

(ความสำคัญของวิชาโรคเด็กต่อประเทศไทย. 80)

หรือ แสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่แสดงการเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตัวอย่าง

อุตสาหกรรมในครอบครัว ได้แก่ การเอาวัตถุดิบมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ขึ้น เช่น เอาไม้ไผ่มาจักสานเป็นกระชอน ตะกร้า กระจาด ฯลฯ

(คุณค่าอุตสาหกรรมในครอบครัว. 4)

เช่น แสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่มีความเป็นไปในทำนองการแสดงตัวอย่าง

ความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคทางรูปแบบโครงสร้างวลีมี 3 ลักษณะ คือ การซ้ำการไม่ปรากฏ และการเพิ่มคำเชื่อมประโยค ดิเรกชัย สรุปว่า ส่วนของประโยคที่สามารถซ้ำกันได้ คือนามวลี กริยาวลี และบุพบทวลีที่ลดฐานะเป็นนามวลี ซึ่งอาจซ้ำรูปหรือซ้ำความหมายก็ได้ และส่วนของประโยคที่ไม่ปรากฏมีเฉพาะนามวลีและบุพบทวลีที่ลดฐานะเป็นนามวลีเท่านั้น

ตัวอย่าง

การคมนาคมของไทยเจริญขึ้น การไปรษณีย์ก็เจริญขึ้นด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ที่มีต่อสังคม. 7)

เจริญขึ้น แสดงการซ้ำกริยาวลีในประโยคหลังซ้ำ ทั้งรูปคำและความหมายกับกริยาวลีในประโยคหน้า

ตัวอย่าง

การติดต่อส่งข่าวทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้รวดเร็ว สะดวกสบาย นอกจากนั้นแล้ว $\emptyset$ ยังปลอดภัยอีกด้วย

(บทบาทของการไปรษณีย์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. 5)

$\emptyset$ แสดงหน่วยประธานที่ไม่ปรากฏในประโยคหลัง ตรงกับหน่วยประธานในประโยคหน้า คือ การติดต่อส่งข่าวทางไปรษณีย์ในปัจจุบันนี้

ประภาพร มณีโรจน์ (2529) ศึกษาเงื่อนไขการใช้รูปแทนคำนามที่แสดงการเชื่อมโยงความในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้รูปแทนคำนามเพื่อบอกความต่อเนื่องในข้อเขียนภาษาไทย” โดยศึกษาเฉพาะรูปภาษาที่ใช้แทนคำนามเพื่อแสดงการเชื่อมโยงความ 4 ประเภท คือ รูปแทนประเภทอรูป

รูปแทนประเภทซ้ำรูป รูปแทนประเภทบ่งชี้ และรูปแทนประเภทคำสรรพนาม โดยศึกษาจากบทความ 10 บทความ ในวารสารศิลปวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า รูปแทนประเภทรูป มีปรากฏมากที่สุด ร้อยละ 49.68 รองลงมาได้แก่รูปแทนประเภทซ้ำรูปร้อยละ 32.04 รูปแทนประเภทบ่งชี้ ร้อยละ 12.18 รูปแทนประเภทคำสรรพนามปรากฏน้อยที่สุดร้อยละ 5.90 ตามลำดับ

ตัวอย่าง

นายหนังจะเป็นคนเซ็ดหนัง ๐ เป็นผู้พากย์ ๐ จะต้องมีเสียงดังฟังชัด ๐ ทำเสียงได้หลายอย่างตามตัวละคร ๐ ต้องร้องเพลงได้

๐ เป็นรูปแทนประเภทรูปที่ใช้แทนรูปนามวลีเดิม นายหนัง ที่ปรากฏในโครงสร้างผิวที่อยู่ในบริบทภาษา

ตัวอย่าง

แม่ไม้มะตูม จะเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำพระศิวะ แต่กำเนิดของไม้ชนิดนี้ หาได้มาจาก พระศิวะโดยตรงไม่ ตำนานเรื่องกำเนิดของไม้ชนิดนี้ กลับไปเกี่ยวกับพระลักษมีชายาของพระวิษณุ หรือพระนารายณ์

ไม้ชนิดนี้ เป็นรูปแทนประเภทบ่งชี้ที่ใช้แทนรูปนามวลีเดิม คือ ไม้มะตูม

ประภาพร มณีโรจน์ ได้ทดลองแทนที่รูปแทนในข้อมูลด้วยรูปแทนประเภทอื่น ผลที่ได้คือ รูปแทนคำนามทั้ง 4 ประเภทนี้ ไม่สามารถให้แทนกันได้ เพราะรูปแทนแต่ละประเภทจะใช้ในลักษณะที่ต่างกัน หรือเมื่อใช้รูปแทนแทนที่กันแล้วแม้ว่า บางประโยคจะไม่ผิดไวยากรณ์ แต่ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย เช่น รูปแทนประเภทรูป และรูปแทนประเภทซ้ำรูปให้ความหมายเท่ารูปนามวลีเดิม ส่วนรูปแทนประเภทบ่งชี้ในการแสดงการชี้เฉพาะ รูปแทนประเภทคำสรรพนามใช้แสดงสถานะภาพของสังคมของนามวลีนั้นๆ และจะใช้กับนามวลีที่เป็นมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ หรือรูปแทนประเภทรูปสามารถเลี่ยงความซ้ำซากได้แต่อาจจะทำให้เกิดความกำกวม ส่วนรูปแทนประเภทซ้ำรูปไม่ก่อให้เกิดความกำกวมแต่ทำให้เกิดการซ้ำซาก เป็นต้น

พูนสุข นาวิก (2533) ศึกษาเรื่อง “การเชื่อมโยงความในภาษาระดับข้อความในภาษาไทย ถิ่นเหนือ จังหวัดเชียงใหม่” โดยศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความโดยการแทน การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงนามวลี และการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม ศึกษาข้อมูลจากเรื่องเล่า การแสดงกระบวนการหรือวิธีการ การพูดเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังปฏิบัติตามและการอธิบายหรือบรรยาย ผลการศึกษาสรุปว่า รูปภาษาที่ใช้แทนมี 4 ประเภท คือ รูปแทนนามวลี รูปแทนกริยาวลี รูปแทนประโยค และรูปแทนข้อความ ลักษณะความสัมพันธ์ของรูปแทนเหล่านี้กับหน่วยภาษาที่ถูกแทนมี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบตาม เป็นความสัมพันธ์ที่รูปแทนปรากฏในประโยคที่อยู่ตามหลังประโยคที่มีหน่วยภาษาที่ถูกแทน และความสัมพันธ์แบบนำ เป็นความสัมพันธ์ที่รูปแทนปรากฏในประโยคที่อยู่หน้าประโยค

ที่มีหน่วยภาษาที่ถูกแทนที่

ตัวอย่าง

1) มันตรงข้ามกับกินข้าวยังง

2) พื้ก็ถามว่าอย่างนี้

อย่างนี้ เป็นรูปแทนบ่งชี้ประโยคแทนประโยคใน (1) ทั้งประโยค การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง มีรูปภาษาที่ใช้อ้างถึงนามวลีมี 5 ประเภท คือ นามวลีซ้ำรูป นามวลีซ้ำความหมาย นามวลีละรูป นามวลีบ่งชี้ สรรพนาม ลักษณะความสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้ อ้างถึงนามวลีกับนามวลีที่ถูกอ้างถึงมี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบความเน้น เป็นความสัมพันธ์ที่รูปภาษาที่ใช้อ้างถึงนามวลีที่ปรากฏในประโยคที่อยู่ตามหลังประโยคที่มีนามวลีที่ถูกอ้างถึง และความสัมพันธ์แบบนำ

ตัวอย่าง

1) บางคนอาจจะถูกล่อลวงไป

2) เขาก็จะถูกพวกแมงดามันบังคับ

เขา เป็นการอ้างถึง บางคนที้อาจจะถูกล่อลวงไป ใน (1) ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบตาม

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมจากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ของคำเชื่อมแบ่งได้ 8 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ที่แสดงการกล่าวรวมหรือการคัดลอกตาม การขัดแย้งหรือตรงกันข้ามการให้เหตุและผล การเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง การแสดงเงื่อนไข ตำแหน่งของคำเชื่อมที่ปรากฏ คือ ตำแหน่งต้นประโยค ตำแหน่งต้นและกลางประโยค และตำแหน่งท้ายประโยค

ตัวอย่าง

1) บางครอบครัวอาจจะมีความยากจน

2) หรือว่า พ่อแม่อาจจะช่วยลูกสาว

คำเชื่อม หรือว่า แสดงความสัมพันธ์แบบการเลือกเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งระหว่าง (1) และ (2) “หรือว่า” อยู่ในตำแหน่งต้นประโยค

นิตยสุตา อภินันทาภรณ์ (2534) ศึกษาการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงนามวลี และการใช้ คำเชื่อม ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ลักษณะการเชื่อมโยงในการรายงานข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : การศึกษาภาษาระดับข้อความ” โดยศึกษาการเชื่อมโยงความในองค์ประกอบของข่าว คือ ส่วนพาดหัวข่าว ส่วนวรรคนำ และส่วนเนื้อเรื่อง ผลการศึกษา พบว่า รูปภาษาที่ใช้ในการอ้างถึงนามวลีในส่วนต่างๆ ของข่าว ได้แก่ การละนามวลี การซ้ำรูป การซ้ำความหมาย การใช้คำสัมพันธ์กัน การใช้คำแทน การใช้คำสรรพนาม และการใช้นามวลีบ่งชี้ และรูปภาษาที่ใช้อ้างถึงนามวลีนี้ สัมพันธ์กับนามวลีที่ถูกอ้างถึงมี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบตาม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์

ที่รูปภาษาที่ใช้อ้างถึงนามวลีปรากฏในประโยคที่อยู่ตามหลังประโยคที่มีนามวลีที่ถูกอ้างถึง และความสัมพันธ์แบบนำ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่รูปภาษาที่ใช้อ้างถึงนามวลีปรากฏในประโยคที่นำหน้าประโยคที่มีนามวลีที่ถูกอ้างถึง

ตัวอย่าง

- 1) ... เจ้าหน้าที่หน่วยปราบปรามยาเสพติดนครบาล ... ได้เฝ้าสืบสวน
- 2) และ ๐ สะกดรอยดูความเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาค้ายาเสพติดรายนี้อยู่อย่างใกล้ชิด
- 3) ในที่สุด ๐ ทราบว่า วานนี้เวลา 13.00 น.
- 4) ดังนั้น ๐ จึงได้วางกำลังรายล้อมคอยดักจับกุม

(3 ; 20 ม.ค. 31)

๐ ใน (2) , (3) และ (4) เป็นการอ้างถึงนามวลีโดยการละนามวลีในตำแหน่งประธาน คือ เจ้าหน้าที่หน่วยปราบปรามยาเสพติดนครบาล ใน (1) จากการศึกษาการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม พบว่า ประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน มีคำเชื่อมแสดงการเชื่อมโยงความ 2 ประเภท คือ การเชื่อมโยงความโดยไม่ปรากฏรูปภาษาที่เป็นคำเชื่อมแสดงการเชื่อมโยงประโยคและการเชื่อมโยงความโดยการปรากฏรูปคำเชื่อม นิติยสุดา สรุปว่า การเชื่อมโยงความโดยไม่ปรากฏคำเชื่อม สามารถตีความสัมพันธ์ของประโยคที่ต่อเนื่องกันได้ 9 ลักษณะ คือ แสดงลักษณะหรือวิธีการ แสดงความมุ่งหมาย แสดงการสรุปความหรือแสดงผล แสดงเหตุ แสดงการขยายความ แสดงการลำดับเหตุการณ์ แสดงความคล้ายตามกัน แสดงความขัดแย้ง และแสดงความเป็นเจ้าของ และการเชื่อมโยงความโดยการปรากฏรูปคำเชื่อม พบคำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่ต่อเนื่องกัน 13 ลักษณะ คือ แสดงลักษณะหรือวิธีการ แสดงการลำดับเหตุการณ์ แสดงการคล้ายตามกัน แสดงความขัดแย้งกัน แสดงความต่างต่อนกัน แสดงการเน้นความ แสดงเงื่อนไข แสดงการเลือก และแสดงสิ่งกำหนด รูปภาษาที่ใช้เป็นคำเชื่อมเหล่านี้จะปรากฏในตำแหน่งต้นประโยค หรือตำแหน่งต้นและกลางประโยคก็ได้

ตัวอย่าง

- 1) ... คนร้ายทำแบายลเอาเคียวพระปลอมมาใส่แทน
- 2) เพื่อพรางตา ...

(34 ; 1 ก.ย. 31)

เพื่อ ใน (2) เป็นการใช้คำเชื่อมแสดงความมุ่งหมายของการกระทำใน (1)

สุภาพร งามประดิษฐ์ (2539) ศึกษาเรื่อง “การเชื่อมโยงความในการรายงานข่าวทางโทรทัศน์ : ข่าวอ่านกับข่าวสดแบบไม่มีบท” โดยศึกษาลักษณะกลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในการรายงานข่าวอ่านและข่าวสดแบบไม่มีบททางโทรทัศน์ จากการรายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7 และ 9 ผลการศึกษา พบว่า ข่าวอ่านและข่าวสดใช้กลไกการเชื่อมโยงความที่เหมือนกัน 4 ประเภท

คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิง การเชื่อมโยงความทางรูปแบบ การเชื่อมโยงความทางคำศัพท์ และการเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อม ความแตกต่างในการใช้กลไกดังกล่าวอยู่ที่ความถี่ในการใช้ภาษาที่ใช้ในข่าวอ่านมีลักษณะของภาษาเขียนมากกว่าในข่าวสด ส่วนภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าวสดมีลักษณะของภาษาพูดมากกว่าภาษาในข่าวอ่าน ผลการศึกษา พบว่า การเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิงมีลักษณะการใช้คำอ้างอิงถึงบุคคล คำเรียกญาติ คำบอกชื่อตำแหน่ง คำบอกชื่ออาชีพ และคำสมญานามจากการเปรียบเทียบการใช้คำอ้างอิงที่แสดงความยกย่องต่อผู้ถูกกล่าวถึงมากกว่าในข่าวสด คำบอกตำแหน่งนั้นพบในข่าวสดมากกว่า

ตัวอย่าง

“พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เดินทางไปหาเสียงที่ภาคใต้ โดยหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ได้สัญญาว่า จะเร่งแก้ปัญหาให้แก่พี่น้องชาวมุสลิมภาคใต้”

(ช่อง 7 ข่าวอ่านภาคค่ำ ประจำวันที่ 7/11/39)

หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ เป็นคำบอกตำแหน่ง อ้างถึง พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ การเชื่อมโยงความทางรูปแบบ เป็นความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง โดยการแทนที่และโดยการละ จากการศึกษาพบ ทั้งลักษณะของการแทนที่และการละในข่าวอ่านและข่าวสดต่างก็ใช้การละ มากกว่าการแทนที่

ตัวอย่าง

“ผู้ว่าราชการจังหวัดโคราชก็คาดว่า จะมีประชาชนใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในวันพຸ່ງนี้ไม่น้อยกว่า 65% และ Ø กล่าวว่าเป็นทางการไม่เกิน 20 นาฬิกา

(ช่อง 3 ข่าวอ่านภาคเที่ยง ประจำวันที่ 16/11/39)

Ø ปรากฏในตำแหน่งประธาน แสดงการละหน่วยนามวลีบุคคล คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดโคราช การเชื่อมโยงความทางคำศัพท์เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางคำศัพท์ โดยการซ้ำคำ การใช้คำบอกลำดับกลุ่ม และการใช้คำตรงข้าม ผลการศึกษา พบว่า ภาษาในข่าวอ่านและข่าวสดใช้กลไกการซ้ำคำมากที่สุด ส่วนการใช้คำบอกลำดับกลุ่มและคำตรงข้ามพบในข่าวอ่านมากกว่าข่าวสด

ตัวอย่าง

“นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวถึงการหาเสียงระหว่างตน และพรรคความหวังใหม่ว่า จริงๆ แล้ว ทางพรรคประชาธิปัตย์ไม่เคยมีนโยบายโจมตีพรรคใดพรรคหนึ่ง และยังไม่ให้สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ตอบโต้เมื่อถูกกล่าวหาพาดพิง”

(ช่อง 3 ข่าวอ่านภาคค่ำ ประจำวันที่ 26/10/39)

พรรคประชาธิปัตย์ แสดงการเชื่อมโยงความทางศัพท์กับพรรคประชาธิปัตย์ แบบการซ้ำกลุ่มคำนามประเภทการซ้ำทั้งหมด การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมเป็นการแสดงความสัมพันธ์

การเพิ่มข้อมูล การให้เลือกแบบตรงกันข้าม แบบเหตุผล แบบเงื่อนไข และแสดงเวลา จากการศึกษาพบว่า ในข่าวอ่านและข่าวสดมีการใช้คำเชื่อมแสดงการเพิ่มข้อมูลมากที่สุด

ตัวอย่าง

ตอนนี้หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ก็พร้อมขึ้นปราศรัยแล้วนะคะ โดยชูประเด็นว่าพรรคจะช่วยเหลือพี่น้องชาวมุสลิมอีกทั้งจะสนับสนุนให้เป็นรัฐมนตรีด้วย

(ช่อง 9 ข่าวสด ประจำวันที่ 26/10/39)

อีกทั้ง เป็นคำเชื่อมแสดงการเพิ่มข้อมูลระหว่างข้อความที่ปรากฏหน้ากับหลัง “อีกทั้ง”

อัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล (2543) ศึกษาลักษณะกลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่” โดยศึกษาจากนิราศเมืองแกลงและนิราศเมืองเพชร ผลการศึกษา พบว่า กลอนนิราศของสุนทรภู่ทั้ง 2 เรื่อง มีลักษณะการเชื่อมโยงความ 5 ประเภท คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความด้วยการซ้ำ การเชื่อมโยงความโดยการละ การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ สรุปได้ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงมี 3 ลักษณะ คือ การอ้างถึงด้วยสรรพนาม การอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะ และการอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง

ไฉ่คิดคุณขุนแพ่งเสียแรงรัก ไม่พบพักตร์พลอยพาน้ำตาไหล ได้สวดทั้งบั้งสุกุล แบ่งบุญไปให้ท่านได้สู่สวรรค์ชั้นวิมาน

(นิราศเมืองเพชร. หน้า 337)

ท่าน เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 เอกพจน์ เป็นการใช้อุปมาแทนตาม (Anaphora) อ้างถึง ขุนแพ่ง

2. การเชื่อมโยงความด้วยการซ้ำมี 2 ลักษณะ คือ การซ้ำเสียง ได้แก่ การซ้ำเสียงสระกับเสียงพยัญชนะ และการซ้ำคำ

ตัวอย่าง

“ไฉ่บุญน้อยนี้ก็น้ำตาตก”

(นิราศเมืองเพชร. หน้า 331)

“ที่นับในน้องเนื้อช่วยเกื้อหนุน”

(นิราศเมืองเพชร. หน้า 338)

น้อยนี้ก็น้ำ, นับในน้องเนื้อ เป็นการซ้ำเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหน่วยเสียง น ที่ปรากฏต่อเนื่อง 4 ครั้ง

3. การเชื่อมโยงความโดยการละมี 2 ลักษณะ คือ การละหน่วยนามในตำแหน่งประธานและการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

ตัวอย่าง

แล้ว ๐1 เดินดูฎาศิลาเลื่อม บ้างงอเงื่อมเงาะยับสลับสี เป็นห้องน้อย รอยหนังสือลายมือมี ๐2 คิดถึงปีเมื่อ ๐3 เป็นบ้า ๐4 เคยมานอน

(นิราศเมืองเพชร. หน้า 341)

๐1, ๐2, ๐3 และ ๐4 อยู่ในตำแหน่งที่แสดงการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน เมื่อพิจารณาจากบริบทแล้ว ผู้แต่ง คือ สุนทรภู่

4. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์มี 7 ลักษณะ คือ แสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน แสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ แสดงความสัมพันธ์ความเป็นเหตุ แสดงความสัมพันธ์ความเป็นผล แสดงความสัมพันธ์ลำดับของเหตุการณ์ แสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข และแสดงความสัมพันธ์แบบข้อมูลเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

“ไฉ่ธำนิศรีอยุธยาเอ๋ย นี้จะเชยก็ไฉ่ชมสมประสงค์”

(นิราศเมืองแกลง. หน้า 61)

ก็ เป็นคำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามระหว่าง นี้จะเชย กับ ไฉ่ชมสมประสงค์ ว่า ผู้พูดนี้บอกอยากจะชมกรุงศรีอยุธยาที่ไฉ่ชมสมนึก

5. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ 3 ลักษณะ คือ การใช้คำพ้องความหมาย การใช้คำลูกกลุ่มของคำจากกลุ่มเดียวกัน และการใช้คำตรงกันข้าม

ตัวอย่าง

“ดูดาวดาศกลดฟ้านภาภางค์”

(นิราศเมืองแกลง. หน้า 65)

ฟ้า หมายถึง ส่วนเบื้องบนที่มองเห็นครอบคลุมแผ่นดินอยู่ นภาภางค์ หมายถึง ฟ้า ฟ้า นภาภางค์ เป็นคำพ้องความหมายที่หมายถึงท้องฟ้า

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจดหมายเหตุจางวางหระ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจดหมายเหตุจางวางหระ

สดุณ จังกาจิตต์ (2541: 1 – 19) กล่าวถึงพระประวัติ พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ในหนังสือ “น.ม.ส. อัจฉริยกิจศีรรัตนโกสินทร์” สรุปได้ดังนี้ พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ทรงเป็นพระโอรสในกรมพระราชวังบวรฯ บวรวิไชยชาญ กับจอมมารดาเลี่ยม (เล็ก) พระนามเดิม พระบวรพงษ์เธอ พระองค์เจ้ารัชสีนแจ่มจรัส กรมพระราชวังบวรฯ บวรวิไชยชาญ เป็น

พระราชโอรสพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นพระอนุชาธิราชในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนจอมมารดาเลี่ยม (เล็ก) เป็นกุลสตรีในสกุล “ชูโต” ทางฝ่ายบิดา และสกุล “สโรบล” ทางฝ่ายมารดา กรมหมื่นพิทยาลงกรณประสูติ ณ วันพุธที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2419

เมื่อยังทรงพระเยาว์ทรงเรียนหนังสือไทยกับจอมมารดา ทรงอ่านออกเขียนได้อย่างรวดเร็ว พระชันษาเพียง 5 ขวบ ก็ทรงอ่านหนังสือวรรณคดี เช่น อิเหนา รามเกียรติ์ สามก๊ก และโคลงกลอนเก่าๆ ได้ พระชันษา 10 ขวบ เสด็จเข้าเป็นนักเรียนประจำโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ทรงเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมกันไปด้วย ทรงเรียนอยู่ 3 ปี ก็ทรงสอบไล่ได้ชั้นประโยค 1 จนจบประโยค 2 ได้เรียนภาษาอังกฤษต่อไปอีกระยะหนึ่ง เมื่อพระชันษาได้ 16 ปี 3 เดือน เสด็จเข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ และกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตามลำดับ หลังจากนั้นได้ทรงศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ เป็นระยะเวลา 3 ภาคเรียน จึงเสด็จกลับมาช่วยงานที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติในตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิบดีกรมตรวจและกรมสารบาญชี ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นองคมนตรี เมื่อพ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2456 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระยศเป็นเจ้านายต่างกรม มีพระนามว่า พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ทรงศักดินา 11000

ในด้านงานพระนิพนธ์ กรมหมื่นพิทยาลงกรณทรงใช้นามปากกาว่า น.ม.ส. ซึ่งย่อมาจากอักษรตัวท้ายพยางค์ของพระนาม คือ รัชนี้ แจ่ม จรัส กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ทรงงานนิพนธ์หนังสืออันล้ำค่าไว้มากมาย ทรงเริ่มตั้งแต่เมื่อเสด็จเข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ ได้ทรงนิพนธ์หนังสือ ไปลงในหนังสือวชิรญาณรายเดือน และเมื่อเสด็จกลับจากประเทศอังกฤษ นอกจากจะทรงนิพนธ์เรื่อง “เรื่องของนักเรียนเมืองอังกฤษ” ลงในหนังสือวชิรญาณแล้ว ยังทรงร่วมกับพระสหายออกหนังสือพิมพ์รายเดือน ชื่อ ลักขิตยา แต่ทรงทำได้เพียง 3 ปี พระภาระในราชการเพิ่มมากขึ้น จึงทรงเลิกไป ต่อมา พ.ศ. 2448 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงออกหนังสือพิมพ์รายเดือนชื่อ ทวีปัญญา ทรงชวนกรมหมื่นพิทยาลงกรณ มาทรงร่วมงานด้วย กรมหมื่นพิทยาลงกรณ จึงทรงนิพนธ์เรื่อง “จดหมายจางวางหว่า” ลงในหนังสือนั้น

ผลงานพระนิพนธ์ของกรมหมื่นพิทยาลงกรณมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นหนังสือเรื่องต่างๆ และเป็นบทความ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น พระนลคำฉันท์ กนกนคร สามกรุง นิทานเวตาล จดหมายจางวางหว่า เป็นต้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับจดหมายจางวางหว่า

จดหมายจางวางหว่า มีคุณค่าและลักษณะเด่นที่น่าสนใจ ดังเช่นที่ ยุพร อร่ามกุล (2512) ได้กล่าวไว้ สรุปได้ ดังนี้

ภาษาที่แสดงอารมณ์ขัน ดังเช่น ตัวอย่าง

ข้าจำได้ว่าเมื่อข้าฟังโกนจุกใหม่ๆ หลายสิบปีมาแล้ว ได้ยินนักเทศน์สำคัญเทศน์ธรรมวัตรใน ถิ่นท่ามหาราช ข้อ 1 ที่แกกล่าวในคืนนั้นข้าเห็นชั้นมากมาย เลยยังไม่ลืมจนปานนี้ คือ แกกล่าวถึงความไม่เที่ยงแห่งสังขาร พุคคล้อกันเป็นกลอนตามทำนองมหาชาติ ยกอุทาหรณ์สกปรก ว่า “ถึงสาว ๆ ที่ว่าสวยสม ไม่เชื่อลองระบายลมออกมาเถอะเหม็น” นี่เป็นคำพระนุ่งเหลืองหม่นเหลือง พุทบนธรรมาสัจจริง ๆ ในเวลาเทศน์มหาชาติ ข้ามิได้สร้างประดิษฐ์ถ้อยคำขึ้นกล่าวหาความเลย คืนนั้นมีคนมียศมีศักดิ์ฟังอยู่มาก แกจึงกล่าวแต่เพียงว่า สวยสม เขาว่าถ้าเทศน์ในสมาคม ซึ่งไม่ต้อง พิถีพิถันถ้อยคำ แกว่าสวยสดออกมาตรง ๆ ที่เดียว

การที่จางวางหว่า เขียนจดหมายฉบับนี้ ไปหาลูกเล่าเรื่องนี้ให้ฟัง เพราะได้ข่าวมาว่า จดหมายฉบับก่อนๆ ที่เคยเขียนไปหานายสนธิ์ลูกชายนั้น เมื่อคนอื่นมาอ่านจดหมายเหล่านี้เข้าก็ขบขัน จางวางหว่า จึงยกอุทาหรณ์นี้ขึ้นมา เพื่อแสดงให้เห็นว่าการสั่งสอนนั้นไม่จำเป็นต้องสอนกันโดยตรง เสมอไป คนฉลาดควรจะแยกได้ว่า ตอนใดเป็นเนื้อคำสอน ตอนใดเป็นรายละเอียดปลีกย่อย อุทาหรณ์ที่ จางวางหว่ายกขึ้นมานั้น จะเห็นว่าตกลงขบขันตรงคำที่ภิกษุของคณีนัยยกขึ้นมาเทศน์ให้ทุกคนฟังในที่นั้น คือ “ถึงสาว ๆ ที่ว่าสวยสม ไม่เชื่อลองระบายลมออกมาเถอะเหม็น” ที่กล่าวว่าขบขันเพราะเหตุว่าแทนที่ ภิกษุของคณีนัย จะสอนเรื่องความไม่เที่ยงแห่งสังขารของสังขารตรง ๆ อย่างที่ภิกษุของคณีนัยสอนเรื่องธรรม อย่างเป็นการเป็นงาน ภิกษุของคณีนัยที่กล่าวนี้กลับยกตัวอย่างที่คนธรรมดาเห็นว่าสกปรกขึ้นมาใช้แทน

การใช้สำนวนภาพพจน์ที่หลากหลาย เช่น อุปมาอุปไมย บุคลาธิษฐาน เป็นต้น ดังตัวอย่าง

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้น ไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือน แดงกวาจะดองด้วยน้ำส้มฝรังก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อ สำคัญคือ แดงกวาที่เอามาจะต้องเป็นแดงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียม หรือน้ำส้มขวิดละด่าถึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น บุคคลที่สืบเสาะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแดงกวาดอง ถ้า นิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะว่าเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

ผู้พิมพ์ทรงเปรียบเทียบการศึกษาว่า เหมือนกับแดงกวาดอง โดยทรงยกตัวอย่าง การดองแดงกวาว่า จะดองได้อร่อยหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับผลแดงกวาเอง เช่นเดียวกับการเรียนวิชา การจะ เรียนให้ได้ดีก็ขึ้นอยู่กับผู้เรียน

การใช้สำนวนคำพังเพย สุภาษิตและคำคม ดังตัวอย่าง“ในจดหมายที่เขียนจากยุโรปนั้น เจ้าพุดจาดูเข้าท่วงที่ขึ้นมาก เพราะมีใจความมาก ในจำนวนคำน้อย หาผู้ใช้น้ำกระดาษเป็นทุ่งที่มีน้ำท่วมมีผักบุ้งโหรงเหรงอย่างแต่ก่อนไม่”

จากตัวอย่างมีการนำ คำพังเพย “พุดเป็นน้ำท่วมทุ่งผักบุ้งโหรงเหรง” มาใช้หมายความว่า ทุ่งน้ำกว้างขวางแต่มีผักบุ้งขึ้นอยู่เพียงนิดหน่อย จางวางหว่าได้เปรียบลักษณะการเขียนจดหมายฉบับก่อนๆ ของนายสนธิ์ว่า มีลักษณะดังกล่าว ยกเว้นฉบับหลังสุดนี้เท่านั้น

การใช้คำคม คำพังเพย และสำนวนจากภาษาต่างประเทศ

ดังตัวอย่าง

เมื่อข้าได้กล่าวกับเจ้ามาดั่งข้างบนนี้แล้ว เจ้าก็จะตอบว่าข้ายังไม่เข้าใจด้วยในโรงเรียนแลมหาวิทยาลัยยุโรปมันไม่เหมือนเมืองนี้ เขาทำกันอย่างไรก็ต้องทำตามเขา เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม และเข้ากรุงโรมต้องทำตามชาวโรมัน หรือเมื่ออยู่ในตำบลซึ่งเขาดับไม้ขีดไฟกันด้วยจมูก แลขลุ่ยปากด้วยซ้ำเป่ญ ก็จะต้องทำตามด้วยตามๆ กันเป็นแพชชั่น จะไปทำแปลกกับคนอื่นอยู่คนเดียวก็ไม่ได้

จากตัวอย่าง มีคำพังเพยทั้งที่เป็นของไทย และของต่างประเทศ ของไทย คือเข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม ส่วนของต่างประเทศ คือ เข้ากรุงโรมต้องทำตามชาวโรมัน มาจากภาษาต่างประเทศว่า When you are in Rome, do as the Romans do. คำพังเพย ทั้งสองนี้เรานำมาใช้ในความหมายว่า เมื่ออยู่ถิ่นใดก็ต้องทำตามขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของคนในถิ่นนั้น นอกจากข้อมูลดังกล่าวแล้ว ธลิมา พลอยพานิช (2541) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “น.ม.ส.อัจฉริยกิจวีรรัตนโกสินทร์” สรุปได้ว่า นอกจากนี้ ยังมีการยกคำกล่าวของ โป๊ป จินตกวีกอังกฤษที่จะให้ นายสนธิ์ เข้าใจว่า ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อจนจบปริญญา เพียงแต่เรียนเพื่อนำมาปรับใช้ในกิจการโรงสีว่า “The education forms the common mind; just as the twig is bent, the tree's inclined.” (จดหมายฉบับที่ 3) รวมถึงการใช้โวหารในการสั่งสอนแบบประชดประชัน ดังตัวอย่าง “ข้าขอสรรเสริญความมักใหญ่ใฝ่วิชาของเจ้า แต่อุบายของเจ้าบางเหมือนจอหนัง ถึงข้าจะแก่แล้วก็มีแว่นตาใส่ พอเห็นได้ว่า เจ้ายกเอาการเรียนขึ้นอ้างให้เป็นหมอกบังตาข้า เท่ากับขี้ผึ้งสีปากมาทาแว่นตาข้าเสีย...” (จดหมายฉบับที่3)

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งหมดนี้ กล่าวได้ว่า จดหมายจางวางหว่าเป็นวรรณกรรมที่มีกลวิธีในการสั่งสอนที่น่าสนใจ ภาษาที่ใช้เน้นการอธิบายให้เกิดความเข้าใจ ชัดเจน ประโยคที่ใช้เรียบเรียงตามลำดับ มีเหตุมีผล ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ คุณค่าและลักษณะเด่นดังกล่าวข้างต้นนี้ทำให้จดหมายจางวางหว่ายังคงเป็นงานวรรณกรรมที่ให้คำสั่งสอนที่ดี กอปรกับกลวิธีการนำเสนอของผู้นิพนธ์ที่ทำให้จดหมายจางวางหว่าเป็นงานที่ทรงคุณค่ายิ่ง

บทที่ 3

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเรื่อง การเชื่อมโยงความของ ฮัลลiday และ ฮัสสัน (Halliday ; & Hasan. 1976) และ ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ฮัลลiday และ ฮัสสัน (Halliday ; & Hasan. 1976) กล่าวถึง การเชื่อมโยงความ ใน ภาษาระดับข้อความ (Text) ในภาษาอังกฤษในหนังสือ “Cohesion in English” ว่าภาษาระดับ ข้อความ (Discourse) ซึ่งประกอบด้วยประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป จะสัมพันธ์กัน ทางความหมายโดยมีกลไกทางภาษาที่เรียกว่า การเชื่อมโยงความ (Cohesion) แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างประโยคเหล่านั้น โดยการเชื่อมโยงความจะเกิดขึ้นเมื่อการตีความองค์ประกอบหนึ่งต้องอาศัย องค์ประกอบอื่นหรือบริบทภาษา

ฮัลลiday และ ฮัสสัน (Halliday ; & Hasan. 1976) แบ่งลักษณะกลไกทางภาษาที่ แสดงการเชื่อมโยงความเป็น 3 ชนิด คือ

1. การเชื่อมโยงความทางไวยากรณ์ (Grammatical Cohesion) หมายถึง ลักษณะ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางรูปแบบโครงสร้างของไวยากรณ์ภาษา (Relatedness of Form) ซึ่งมี กลไกทางภาษาแสดงการเชื่อมโยงความ 3 ประเภท คือ

1.1 การอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย ระหว่างรูปภาษาเดิมกับรูปแทนที่สามารถตีความจากบริบทได้ว่า เป็นสิ่งเดียวกัน แบ่งความสัมพันธ์ โดยการอ้างถึงสิ่งเดียวกันเป็น 3 ประเภท คือ

1.1.1 บุรุษสรรพนาม (Personal Reference) คือ การใช้คำสรรพนามแทน นามวลีที่อ้างถึงบุคคลโดยเลือกใช้ตามสถานการณ์ในการพูด (Speech Situation) เช่น

ตัวอย่าง

1) My husband and I are leaving.

2) We have seen quite enough of this unpleasantness.

จากตัวอย่างข้างต้น บุรุษสรรพนาม We ใน (2) อ้างถึงนามวลี

My husband and I ใน (1)

1.1.2 สรรพนามชี้เฉพาะ (Demonstrative Reference) คือ การอ้างถึง สิ่ง เดียวกัน เพื่อบอกกำหนดและแสดงความชี้เฉพาะหรือบอกตำแหน่งตามระยะห่างของสิ่งนั้น ๆ เช่น

ตัวอย่าง

1) We went to the opera last night.

2) That was our first outing for months.

จากตัวอย่างข้างต้น สรรพนามชี้เฉพาะ That ใน (2) อ้างถึงกริยาวลี went to the opera last night ใน (1)

1.1.3 สรรพนามเปรียบเทียบ (Comparative Reference) คือ การอ้างถึงสิ่งเดียวกัน เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่าง ความเหมือน ความคล้ายกันของสิ่งที่ต้องการอ้างถึง และยังเปรียบเทียบด้วยการแสดงจำนวนอีกด้วย เช่น

ตัวอย่าง

1) Jennings is here to see you.

2) I was expecting someone different.

จากตัวอย่างข้างต้น สรรพนามเปรียบเทียบ someone different ใน (2) อ้างถึงนามวลี Jennings ใน (1)

1.2 การแทน (Substitution) เป็นการใช้รูปแทนแทนรูปภาษาที่เคยกล่าวไปแล้ว โดยรูปแทนจะทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนหรือคล้ายกับรูปเดิม โดยที่การแทนนั้น สามารถแทนได้ทั้งหน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยประโยค

1.2.1 การแทนหน่วยนาม (Nominal Substitution)

ตัวอย่าง

1) My axe is too blunt.

2) It must get a sharper one

จากตัวอย่างข้างต้น one ใน (2) แทนรูปภาษาเดิมที่เป็นหน่วยนาม คือ axe ใน (1)

1.2.2 การแทนหน่วยกริยา (Verbal Substitution)

ตัวอย่าง

1) Does Jean sing ?

2) No , but Mary does.

จากตัวอย่างข้างต้น does ใน (2) แทนรูปภาษาเดิมที่เป็นหน่วยกริยา คือ sing ใน (1)

1.2.3 การแทนหน่วยประโยค (Clausal Substitution)

ตัวอย่าง

1) Is he going to pass the exam ?

2) I hope so

จากตัวอย่างข้างต้น so ใน (2) แทนรูปภาษาเดิมที่เป็นหน่วยประโยค คือ He is going to pass the exam.

1.3 การละ (Ellipsis) เป็นการใช้รูปแทนที่ไม่ปรากฏรูปภาษาเดิม การละสามารถละได้ทั้ง หน่วยนาม หน่วยกริยา และหน่วยประโยค

1.3.1 การละหน่วยนาม (Nominal ellipsis)

ตัวอย่าง

1) These **apples** are delicious.

2) Let's buy some Ø.

จากตัวอย่างข้างต้น Ø ใน (2) เป็นการละรูปภาษาเดิมที่เป็นหน่วยนาม คือ **apples** ใน (1)

1.3.2 การละหน่วยกริยา (Verbal ellipsis)

ตัวอย่าง

1) He's always being **teased** about it.

2) I don't think he likes being Ø.

จากตัวอย่างข้างต้น Ø ใน (2) เป็นการละรูปภาษาเดิมที่เป็นหน่วยกริยา คือ **teased** ใน (1)

1.3.3 การละหน่วยประโยค (Clausal ellipsis)

ตัวอย่าง

1) Who was going to plant a row of poplars in the park ?

2) The duke was Ø.

จากตัวอย่างข้างต้น Ø ใน (2) เป็นการละรูปภาษาเดิมที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยค คือ going to plant a row of poplars in the park ใน (1)

2. การเชื่อมโยงความทางคำศัพท์ (Lexical cohesion) คือ การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายสัมพันธ์กันระหว่างประโยค หรือข้อความที่นำมาก่อนกับประโยคหรือข้อความที่ตามมา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การซ้ำ (Reiteration) คือ การเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันซ้ำ เพื่ออ้างถึงคำเดิมที่กล่าวไปแล้วด้วย การซ้ำคำเดิม (Repetition) การใช้คำพ้อง

ความหมาย (Synonym) การใช้คำเจ้ากลุ่ม (Super ordinate) การใช้คำที่มีความหมายทั่วไป (General word) เช่น

ตัวอย่าง

I turned to the **ascent** of the peak.

1) The **ascent** is perfectly easy.

เป็นการซ้ำคำเดิม คือ **ascent**

2) The **climb** is perfectly easy.

climb เป็นคำพ้องความหมายกับ **ascent**

3) The **task** is perfectly easy.

task เป็นคำเจ้ากลุ่มของ **ascent**

4) The **thing** is perfectly easy.

thing เป็นคำที่มีความหมายทั่วไปหมายถึง **ascent**

2.2 การใช้คำสัมพันธ์กัน (Collocation) หมายถึง การใช้กลุ่มคำที่มีความหมายสัมพันธ์สอดคล้องกัน เช่น คำว่า ill “ป่วย”, doctor “แพทย์” หรือ hair “ผม” , comb “หวี”, curl “ม้วน” ซึ่งถือได้ว่า เป็นคำที่มีความหมายสอดคล้องกัน

3. การต่อเนื่องทางความหมาย (Semantic connection) เป็นความสัมพันธ์ของประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน โดยใช้คำเชื่อมประเภทต่างๆ เช่น คล้อยตามกัน (Additive) ขัดแย้งกัน (Adversative) เป็นเหตุเป็นผลกัน (Causal) หรือการแสดงลำดับเวลา (Temporal) เป็นต้น

ตัวอย่าง

She failed. However, she's tried her best.

However เป็นคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง

ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) กล่าวถึง การเชื่อมโยงความ ในภาษาระดับข้อความประเภท ภาษาเขียน ในเรื่อง การอ้างถึง (Reference) การใช้คำเชื่อม (Conjunction) และการซ้ำ (Repetition) ดังต่อไปนี้

1. การอ้างถึง (Reference) คือ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษา โดยที่ การตีความรูปภาษาหนึ่ง (คือ รูปแทน) ต้องอาศัยหรืออ้างถึงอีกรูปภาษาหนึ่ง (คือ รูปหลัก) ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์แบบตาม (Anaphoric relation) เป็นส่วนใหญ่ พบรูปแทนหน่วยนาม (นามหรือ นามวลี) รูปแทนอนุพากย์หรือประโยค และรูปแทนข้อความ ดังนี้

1.1 การอ้างถึงหน่วยนาม (Nominal reference) ในภาษาเขียน รูปแทนที่อ้างถึงรูปภาษาหลักที่เป็นนามหรือนามวลี แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1.1.1 บุรุษสรรพนาม (Personal pronoun) เป็นการใช้คำสรรพนามบอกบุรุษ เพื่ออ้างถึงนามหรือนามวลีที่ได้กล่าวมาแล้ว

1.1.2 คำเรียกขาน อาจเป็นชื่อต้น ชื่อเล่น คำเรียกญาติ คำเรียกตำแหน่ง คำเรียกอาชีพหรือสถานะ หรือฉายานาม ที่ใช้อ้างถึงสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วในบริบทภาษา หรือในกรณีที่รูปแบบนั้นอ้างถึงสิ่งที่รู้จักกันดี

1.1.3 สุญญรูป การไม่ปรากฏรูปที่แสดงการอ้างถึงหน่วยนามนี้ พบมากในภาษาเขียน

1.2 การอ้างถึงอนุพจน์หรือประโยค เป็นการแสดงการเชื่อมโยงระหว่างรูปภาษาหนึ่งที่เป็นรูปแบบและอ้างถึงอีกรูปภาษาหนึ่งที่เป็นรูปหลัก และมีโครงสร้างเป็นอนุพจน์หรือประโยค พบ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.2.1 คำบ่งชี้ เป็นรูปแบบที่เป็นคำบ่งชี้ที่อ้างถึงอนุพจน์หรือประโยคที่ปรากฏมาแล้ว คำบ่งชี้ที่พบ ได้แก่ เช่นนั้น เช่นนี้ ดังนี้ ทั้งนี้ แบบนั้น และอย่างนั้น

1.2.2 คำนามและส่วนขยาย รูปแบบที่อ้างถึงรูปหลักที่เป็นอนุพจน์ อาจปรากฏในโครงสร้าง นาม/ลักษณะนาม + ส่วนขยาย คำนามที่พบ มีทั้งคำนามทั่วไปที่แสดงสภาพโดยรวม เช่น เรื่อง สิ่ง กรณี เป็นต้น หรือเป็นคำนามที่ชี้เฉพาะอย่าง เช่น ร้าน คน เป็นต้น สำหรับส่วนขยายโดยมากเป็นคำบ่งชี้ เช่น นี้ นั้น เหล่านั้น เป็นต้น

1.2.3 สุญญรูป คือ การไม่ปรากฏรูปแบบที่อ้างถึงอนุพจน์หรือประโยคนำมาข้างหน้า

1.3 การอ้างถึงข้อความ คือ การใช้รูปแบบอ้างถึงรูปภาษาในระดับข้อความ พบ 3 ประเภท คือ

1.3.1 นามทั่วไปหรือ सामान्यนาม เป็นการใช้คำนามทั่วไปแสดงการอ้างถึงข้อความที่กล่าวนำมาก่อน

1.3.2 คำบ่งชี้

1.3.3 คำนามและส่วนขยาย อาจเป็น นาม/ลักษณะนาม + ส่วนขยาย หรือ คำนาม + ลักษณะนาม + ส่วนขยาย คำนามอาจเป็นนามที่แสดงสภาพทั่วไป หรือเป็นนามเฉพาะ และส่วนขยายส่วนใหญ่เป็นคำบ่งชี้ เช่น นี้ นั้น เหล่านั้น อย่างนี้ เป็นต้น

2. การใช้คำเชื่อม (Conjunction) การใช้คำเชื่อม เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ปรากฏในประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกันนั้นมี 18 ลักษณะ คือ

2.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในประโยคหรือข้อความอยู่ต่อเนื่องกัน เป็นไปในทำนองเดียวกัน เป็นเรื่องเดียวกัน มีความต่อเนื่องกัน คำเชื่อมที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ และ ก็ แล้ว นอกจากนี้

2.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่า ประโยค หรือข้อความที่สัมพันธ์กันนั้นมีความแตกต่างกัน ขัดแย้งหรือไม่เป็นไปในทำนองเดียวกัน คำเชื่อมที่ใช้มาก ได้แก่ แต่ แต่...ก็ แม้ว่า...แต่ อย่างไรก็ตาม

2.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข ปรากฏในกรณีที่เหตุการณ์หนึ่งจะเกิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของอีกเหตุการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่ใช้โดยมาก ได้แก่ ถ้า ถ้าหาก หากว่า แม้

2.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก เป็นการแสดงการเชื่อมโยงที่ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง คำเชื่อมที่พบมากที่สุด คือ หรือ

2.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ เป็นการเชื่อมโยงความระหว่างประโยค หรือข้อความเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์หรือสถานการณ์หนึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอีกเหตุการณ์หรือสถานการณ์หนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ ได้แก่ เพราะ เนื่องจาก ก็เพราะ

2.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล เป็นการเชื่อมโยงเพื่อแสดงว่า ประโยค หรือข้อความที่มีคำเชื่อมประเภทนี้ เป็นผลของเหตุการณ์ในอีกประโยคหรือในอีกข้อความหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ ได้แก่ จึง ก็

2.7 ความสัมพันธ์แบบขยายความ เป็นการเชื่อมโยงความที่ขยายคำ วลี ประโยค หรือข้อความที่นำมาข้างหน้า ประโยคที่มีการเชื่อมโยงความลักษณะนี้มี โครงสร้างค่อนข้างซับซ้อน คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน

2.8 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด เป็นการแสดงรายละเอียด หรือระบุให้ชัดเจนแน่นอนลงไป เช่น การให้ความหมาย การระบุส่วนปลีกย่อยหรือรายละเอียด คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ ก็คือ คือ หมายถึง กล่าวคือ ได้แก่

2.9 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง เป็นการเชื่อมโยงที่เสนอตัวอย่างของเรื่อง หรือสิ่งที่นำมาข้างหน้า คำเชื่อมที่ใช้ประเภทนี้ ได้แก่ เช่น อาทิเช่น อย่าง อย่างเช่น และอาจลงท้ายด้วย เป็นต้น

2.10 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน เป็นการแสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงว่า ประโยคหรือข้อความที่ตามมาเป็นส่วนหนึ่ง หรือเรื่องที่แยกออกจากประโยคหรือข้อความที่ปรากฏนำมาข้างหน้า ซึ่งอาจเป็นการกล่าวถึงเรื่องใหม่ หรือเป็นการเปลี่ยนไปกล่าวถึงบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องกัน คำเชื่อมที่แสดงการเชื่อมโยงความลักษณะนี้ ได้แก่ ส่วน สำหรับ นอกจากนี้ ทางด้าน หนึ่ง

2.11 ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์ เป็นการใช้อำนาจเชื่อม เพื่อแสดงว่า วลี ประโยค หรือข้อความที่ปรากฏหลังคำเชื่อมเป็นวัตถุประสงค์ของส่วนที่นำมาข้างหน้า คำเชื่อมที่ใช้คือ เพื่อ ก็เพื่อ เพื่อให้ ให้

2.12 ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการเป็นการเชื่อมโยงที่ใช้ คำเชื่อมเพื่อแสดงถึงวิธีการ หรือกระบวนการในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ คือ โดย

2.13 ความสัมพันธ์แบบจุดเริ่มต้น แสดงจุดตั้งต้น หรือพื้นฐานของเหตุการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ จาก ตั้งแต่

2.14 ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดสิ้นสุด เป็นการบอกให้ทราบถึงจุดสิ้นสุด หรือ จุดสุดท้ายของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่พบ คือ จน จนถึง จนกระทั่ง จนในที่สุด

2.15 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน เป็นการเสนอขั้นตอนของการดำเนินการ หรือตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจมีการเริ่มต้นด้วย ก่อนอื่น หรือ เริ่ม และมีการเรียงลำดับโดยใช้คำเชื่อม แล้ว แล้วถึง หรือ เมื่อ... แล้ว หรืออาจเรียงลำดับเป็น ภาค ช่วง ตอน

2.16 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเหตุการณ์ หรือเรื่องราวระหว่างประโยคหรือข้อความ คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ เท่ากับว่า เหมือนเช่นที่ เหมือนกับ เช่นเดียวกับ ดูเหมือนว่า

2.17 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริง เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงคำพูดหรือข้อความที่กล่าวถึงคำเชื่อมที่ใช้ คือ ว่า

2.18 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ เป็นการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม เพื่อ แสดงการสรุปใจความ หรือสาระสำคัญของเรื่องที่กล่าวมาแล้ว คำเชื่อมที่พบได้แก่ ดังนั้น ฉะนั้น

3. การซ้ำ (Repetition) เป็นการเชื่อมโยงความชนิดหนึ่ง จากการศึกษาค้นคว้า ภาษาเขียน พบการซ้ำ 3 ประเภท ได้แก่ การซ้ำรูป (Recurrence) การซ้ำความ (Reparaphrase) และการซ้ำโครงสร้าง (Parallel structure)

3.1 การซ้ำรูป เกิดจากการที่บางส่วนของข้อความมีรูปภาพเหมือนกัน พบในระดับคำ และระดับวลีหรือกลุ่มคำ

3.1.1 ระดับคำ การซ้ำในระดับคำนี้พบทั้ง การซ้ำทุกส่วน (Complete recurrence) และซ้ำบางส่วน (Partial recurrence)

3.1.2 ระดับวลีหรือกลุ่มคำ พบการซ้ำทุกส่วน และซ้ำบางส่วน ในการซ้ำ บางส่วนระดับวลีหรือกลุ่มคำนั้น อาจซ้ำรูปบางส่วนกับระดับคำก็ได้

3.2 การซ้ำความ คือ การเชื่อมโยงความที่รูปแทนนั้นมีความหมายคงเดิม หรือใกล้เคียงกับรูปภาษาที่นำมาก่อน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การพ้องความ หรือการพ้องความหมาย การซ้ำในลักษณะนี้พบในระดับคำ ระดับวลีหรือกลุ่มคำ และระดับประโยค

3.3 การซ้ำโครงสร้าง เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษาที่ปรากฏในโครงสร้างภาษาที่เหมือนกัน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาประกอบในการวิเคราะห์ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหั่ว โดยวิเคราะห์การเชื่อมโยงความ 4 ประเภท ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง
2. การเชื่อมโยงความโดยการละ
3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม
4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

บทที่ 4

ลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า

จดหมายจางวางหว่า เป็นวรรณกรรมคำสอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนของจางวางหว่า เศรษฐีเมืองฉะเชิงเทรา มีถึงนายสนธิ บุตรชาย ขณะกำลังศึกษาวิชาอยู่ประเทศอังกฤษ เนื้อหาในจดหมายเป็นการสั่งสอนในเรื่องต่างๆ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การสั่งสอนในเรื่องการศึกษา และการสั่งสอนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษา มีสาระสำคัญคือ สอนให้รู้จักคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา การใช้โอกาสทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า และการเลือกวิชาที่เรียนให้เหมาะสมกับอาชีพการงาน

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต เป็นการสอนบุตรชายในเรื่องต่างๆ คือ การทำงาน การใช้ง่าย การคบคน และการมีคู่ครอง เรื่องการทำงาน จางวางหว่าได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานภายใต้บังคับบัญชาของผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น หนทางสู่ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน การสอนเรื่องการใช้จ่ายเงิน ได้สอนให้รู้จักคุณค่าของเงิน การใช้จ่ายอย่างประหยัด ให้รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า เรื่องการคบคน จางวางหว่าได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการเลือกคบคน การเรียนรู้นิสัยของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป และเรื่องการมีคู่ครองจางวางหว่าได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเลือกคู่ครองที่เหมาะสม รวมทั้งการใช้ชีวิตคู่ด้วย

จากเนื้อหาทั้ง 2 ประเภทข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะการเชื่อมโยงความ 4 ประเภท คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความโดยการละ การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ผลการศึกษาได้นำเสนอจากตัวอย่างเนื้อหาการสั่งสอนทั้ง 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

ลักษณะการเชื่อมโยงความในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษา ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าร่ำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะล้นใกล้ๆ คอออกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่มันจะหกๆ คว่ำๆ เสียบ้าง แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่ไป ๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรก็ใกล้ไม่เห็น มีคำกล่าวว่าเป็นด้วยอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ส่วนความเห็นของข้านั้นเห็นว่า ถ้าตามันจะล้นด้วยเรียนมากก็ช่างหัวมัน ปล่อยให้มันล้นเถิด

เวลาเจ้าอยู่เมืองนอกข้าจะให้เงินเจ้าซื้อแว่นตา เวลากลับมาเมืองไทยเจ้าจะมารับจ้างข้าทำการ ข้าก็คงให้เงินเดือนเจ้าพอซื้อแว่นตาเหมือนกัน ความเป็นผู้ตาดีนั้นไม่เป็นสิ่งสำคัญ ด้วยแว่นตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรได้นั้นสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรียนเหลวกลับมาก็คือเป็นผู้ไม่มีประโยชน์กับที่เกิดมาเป็นคน และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าซาหัก ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่าจะหาซื้ออีกสองสิ่งเพื่อง ต่อเมื่อมีมาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และถ้าเจ้าเป็นเจ้าของก็จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

จดหมายจางวางหว่า ฉบับที่ 1 หน้า 11 – 12.

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความประเทาะต่าง ๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้า(1)เตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว ...

...แต่ข้า(2)จะต้องเตือนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะคันใกล้ๆ คอออก
เข้าไว้และดี...

...ส่วนความเห็นของข้า(3)นั้น เห็นว่า ถ้าตามันจะคันด้วยเรียนมากก็ช่าง
หัวมัน....

...เวลาเจ้าอยู่เมืองนอกข้า(4)จะให้เงินเจ้าซื้อแว่นตา เวลากลับมาเมืองไทย
เจ้าจะมารับจ้างข้า(5)ทำการ ข้า(6)ก็คงให้เงินเดือนเจ้าพอซื้อแว่นตาเหมือนกัน...

...และถ้าเจ้าเป็นเจ้าของก็จะแพงแก่ข้า(7)ผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

ข้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดย
การอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหว่า ซึ่งเป็นผู้เขียนจดหมายถึงนายสนธิ์ผู้เป็นบุตรชาย

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

แม่ของเจ้า(1)สั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้า(2)ไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าว่าเรียนให้
มันเหลือปากว่าแรงไปนัก...

...แม่ของเจ้า(3)มีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้า(4)จะเรียนมากเกินไป ด้วย
เห็นลูกท่านที่ ไปๆ กลับมากกลายเป็นคนแก่ดูอะไรใกล้ไม่เห็น...

...เวลาเจ้า(5)อยู่เมืองนอกข้าจะให้เงินเจ้า(6)ซื้อแว่นตา เวลากลับมาเมืองไทย
เจ้า(7)จะมารับจ้างข้าทำการ ข้าก็คงให้เงินเดือนเจ้า(8)พอซื้อแว่นตาเหมือนกัน...

...และถ้าเจ้า(9)เป็นเจ้าของก็จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้า(10)นี้ด้วย

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง นายสนธิ ผู้เป็นบุตรชายของจางวางหว่า

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

...ถ้าตามัน(1) จะสั้นด้วยเรียนมากก็ช่างหัวมัน ปล่อยให้มัน(2)สั้นเถิด...

มัน(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึงคำว่า ตา

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่ารำเรียนให้มัน(1) เหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่าให้มัน(2) เหลือปากออกจะฉันทัก คอรอกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่มัน(3) จะหกๆ คว้าๆ เสียบ้าง...

มัน(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึงคำว่า รำเรียน

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

...เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อ อย่ารำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก ...

อ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ

...เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว เจ้าอย่ารำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก...

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยอ(1) เห็นลูกท่านที่ไปๆ อ(2) กลับมา อ(3) กลายเป็นคนแก่ อ(4) ดูอะไรไกลไม่เห็น มีคำกล่าวว่า เป็นด้วย อ(5) อ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ...

อ(1) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ แม่ของเจ้า

อ(2)(3)(4)(5) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ลูกท่าน

จากข้อความ ...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วย แม่ของเจ้า เห็นลูกท่านที่ไปๆ ลูกท่านกลับมาลูกท่านกลายเป็นคนแก่ลูกท่านดูอะไรไกลไม่เห็นมีคำกล่าวว่า เป็นด้วยลูกท่านอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ...

...ส่วนความเห็นของข้าฉัน อ เห็นว่า ถ้าตามันจะสั้นด้วยเรียนมากก็ช่างหัวมัน...

อ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ข้า

จากข้อความ ...ส่วนความเห็นของข้า^{นั้น}ข้า^{เห็น}ว่า ถ้าตามันจะสันด้วยเรียนมาก ก็ช่างหัวมัน...

...เวลาเจ้าอยู่เมืองนอกข้าจะให้เงินเจ้าซื้อแว่นตา เวลา ๑(๑) กลับมาเมืองไทย เจ้าจะมารับจ้างข้าทำการ ข้าก็คงให้เงินเดือนเจ้าพอซื้อแว่นตาเหมือนกัน ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแว่นตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะถ้า ๑(๒) เรียนเหลว กลับมา ๑(๓) ก็เป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่ ๑(๔) เกิดมาเป็นคน...

๑(๑)(๒)(๓)(๔) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ ...เวลาเจ้าอยู่เมืองนอกข้าจะให้เงินเจ้าซื้อแว่นตา เวลาเจ้า กลับมาเมืองไทยเจ้าจะมารับจ้างข้าทำการ ข้าก็คงให้เงินเดือนเจ้าพอซื้อแว่นตาเหมือนกัน ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแว่นตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะถ้า เจ้า เรียนเหลวกลับมาเจ้าก็เป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่เจ้าเกิดมาเป็นคน...

...และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่ ๑(๑) เป็นของหาง่าย เปรียบเหมือนม้าซาหักซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า ๑(๒) จะหาซื้อทั้งสองสิ่งเพื่อ ต่อเมื่อ ๑(๓) มีมาอยู่กับตัวแล้ว ๑(๔) จึงแพง ๑(๕) แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และถ้าเจ้าเป็นเจ้าของ ๑(๖) ก็แพงแก่ข้า ผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

๑(๑) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ความเป็นผู้เปล่าประโยชน์

๑(๒)(๓) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธาน คือ เจ้าของ

๑(๔)(๕)(๖) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธาน คือ ม้าซาหัก

จากข้อความ ...และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่ความเป็นผู้เปล่าประโยชน์ เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าซาหักซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า เจ้าของ จะหาซื้อทั้งสองสิ่งเพื่อ ต่อเมื่อเจ้าของมีมาอยู่กับตัวแล้ว ม้าซาหักจึงแพง ม้าซาหักแพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และถ้าเจ้าเป็นเจ้าของ ม้าซาหักก็จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือน ๑(๑) ว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าว่าเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเตือน ๑(๒) ไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะลั่นใกล้ๆ คอรอกเข้าไว้และดี...

๑(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งกรรม คือ เจ้า จากข้อความ แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเดื่อนเจ้า ว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้วอย่ารำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเดื่อนเจ้า ไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะลั่นไถ่ๆ คอรอกเข้าไว้และดี...

...เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่ารำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเดื่อนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะลั่นไถ่ๆ คอรอกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่มันจะหกๆ คว่าๆ เสียบ้าง แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่ไป ๑ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เมืองนอก จากข้อความ ...เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่ารำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเดื่อนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะลั่นไถ่ๆ คอรอกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่มันจะหกๆ คว่าๆ เสียบ้าง แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่า เจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่ไป เมืองนอก กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น...

...และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าชาห์ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่าจะหาซื้อ ๑(1) ก็สองสลึงเฟื้อง ต่อเมื่อมี ๑(2) มาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ...

๑(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ม้าชาห์ จากข้อความ...และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าชาห์ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่าจะหาซื้อม้าชาห์ ก็สองสลึงเฟื้อง ต่อเมื่อมีม้าชาห์มาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

ความเป็นผู้ตาสนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแว่นตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรียนเหลวกลับมาเป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่เกิดมาเป็นคน และ(1) ความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าชาห์ ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า จะหาซื้อทั้งสองสลึงเฟื้อง ต่อเมื่อมีมาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และ(2) ถ้าเจ้าเป็นเจ้าของก็จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

และ(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าร่ำเรียนให้มัน เหลือบ่ากว่าแรงไปนัก แต่(1) ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือบ่าออกจะล้นใกล้ๆ คอรอก เข้าไว้และดี...

...ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแวนตาราคาถูก แต่(2) การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรียนเหลวกลับมาก็เป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่เกิดมาเป็นคน และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่(3) เป็นของหาง่าย...

แต่(1)(2)(3) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่า เจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่าน ที่ไปๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น มีคำกล่าวว่า เป็นด้วยอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ส่วนความเห็นของข้ามันเห็นว่า ถ้า(1) ตามันจะสั้นด้วยเรียนมากก็(1) ข้างหัวมัน ปล่อยให้มันสั้นเถิด...

ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแวนตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะ ถ้า(2) เรียนเหลวกลับมาก็(2) เป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่เกิดมาเป็นคน และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าซาหัก ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า จะหาซื้อก็ สองสลึงเฟื้อง ต่อเมื่อมีมาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และ ถ้า(3) เจ้าเป็นเจ้าของก็(3) จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

ถ้า...ก็(1)(2)(3) หากว่า...ก็ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วย(1) เห็นลูกท่าน ที่ไปๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น มีคำกล่าวว่าเป็นด้วย(2) อ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก...

...ถ้าตามันจะสั้นด้วย(3) เรียนมากก็ ข้างหัวมัน ปล่อยให้มันสั้นเถิด...

...ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วย(4) แวนตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะ ถ้าเรียนเหลวกลับมาก็เป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่เกิดมาเป็นคน ...

ด้วย(1)(2)(3)(4) เพราะ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

...ความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าซาหักซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า จะหาซื้อก็ สองสลึงเฟื้อง ต่อเมื่อมีมาอยู่กับตัวแล้วจึง แพง

แพ่งแก่ผู้เป็นเจ้าของ...

จึง เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงผล

3.6 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...แต่ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่า ให้มันเหลือบ่าออกจะลั่นไกลๆ คอออกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่(1)มันจะหกๆ คว่ำๆ เสียบ้าง...

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่(2)ไปๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น มีคำกล่าวว่า เป็นด้วยอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก...

...ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสำคัญ ด้วยแวนตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้มันสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรียนเหลวกลับมาเป็นผู้ไม่มีประโยชน์สมกับที่(3)เกิดมาเป็นคน และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าชาหักซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป หากว่า จะหาซื้อทั้งสองสิ่งเพื่อ ต่อเมื่อมีมาอยู่กับตัวแล้วจึงแพง แพงแก่ผู้เป็นเจ้าของ และถ้าเจ้าเป็นเจ้าของก็จะแพงแก่ข้าผู้เป็นพ่อของเจ้านี้ด้วย

ที่(1)(2)(3) ซึ่ง เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.7 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่ไปๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น คำกล่าวว่า เป็นด้วยอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ส่วน ความเห็นของข้านั้นเห็นว่า ถ้าตามันจะสั้นด้วยเรียนมากก็ช่างหัวมัน ปล่อยให้มันสั้นเถิด...

ส่วน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

3.8 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่ารำเรียนให้มันเหลือบ่ากว่าแรงไปนัก...

เมื่อ...แล้ว เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.9 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

...และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์นั้นเป็นของแพงที่สุด แต่เป็นของหาง่ายเปรียบเหมือนม้าชาหักซึ่งเจ้าของเป็นผู้ละอายบาป...

เปรียบเทียบ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ

3.10 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวคำพูด ความคิด

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า(1) เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าร่ำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก...

...แต่ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่า(2) ให้มันเหลือปากออกจะลั่นใกล้ๆ คอรอกเข้าไว้และดี สำหรับเผื่อเหลือเผื่อขาดที่มันจะหกๆ คว่ำๆ เสียบ้าง...

...แม่ของเจ้ามีความหวาดหวั่นเกรงว่าเจ้าจะเรียนมากเกินไป ด้วยเห็นลูกท่านที่ไปๆ กลับมากลายเป็นคนแก่ดูอะไรไกลไม่เห็น มีคำกล่าว(3)เป็นด้วยอ่านหนังสือเหลือเกินไปนัก ส่วนความเห็นของข้านั่นเห็น(4) ถ้าตามันจะลั่นด้วยเรียนมากก็ช่างหัวมัน ปล่อยให้มัน ลั่นเถิด...

ว่า(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

แม่ของเจ้าสั่งให้ข้าเตือนว่า เมื่อเจ้าไปถึงเมืองนอกแล้ว อย่าร่ำเรียนให้มันเหลือปากว่าแรงไปนัก แต่ข้าจะต้องเตือนไปคนละอย่างว่าให้มันเหลือปากออกจะลั่นใกล้ๆ คอรอกเข้าไว้และดี...

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ เตือน-เตือน ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน และ เหลือปากว่าแรง-เหลือปาก ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

...ความเป็นผู้ตาสั้นนี้ไม่เป็นสิ่งสลักสำคัญ ด้วยแว่นตาราคาถูก แต่การเรียนอะไรไม่ได้ นั้นสำคัญที่สุด เพราะถ้าเรียนเหลวกลับมา ก็เป็นผู้ไม่มีประโยชน์ สมกับที่เกิดมาเป็นคน และความเป็นผู้เปล่าประโยชน์ นั้นเป็นของแพงที่สุด...

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำความ คือ เรียนอะไรไม่ได้ - เรียนเหลว และ ผู้ไม่มีประโยชน์ - ผู้เปล่าประโยชน์

ตัวอย่าง

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้าร่ำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะฟังต้องสอน เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกลือกกล่นอยู่ในที่นั้นกลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้ อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ทีก็คิกกินจนท้องกางฉนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยเอาเถิด ในโลก

เรานี่ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาวอย่างเดียว ถ้าใครมกได้จะกอบโกยเอาจนรู้เท่าสมเด็จ
พระสังฆราชก็ไม่มีใครรังเกียจ ของดีชนิดอื่นก็มีสมถึอตะบองคอยป้องกันอยู่ทุกสิ่งทุกอย่าง

จดหมายจางวางหว่า ฉบับที่ 1 หน้า 12 – 13.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนามบุรุษที่ 1

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้า(1)ช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้า(1)เรียนจนเกินกำลังวังชาไป
นั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน เพราะข้า(2)รู้ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้า(3)แบ่งกำไรโรงสี
และเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้....

ข้า(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนาม
บุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหว่า

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนามบุรุษที่ 2

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้า(1)เรียนจนเกินกำลังวังชาไป
นั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้ว่าเจ้า(2)ไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสี และ
เงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้า(3)ไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้า(4)เก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์
ซึ่งเคลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้า(5) จะบรรจุในตัวของตัวเองมาได้อย่างเดียวกับเมื่อ
เจ้า(6)ยังเป็นเด็กเมื่อเจ้า(7)พบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็คงกินจนท้องกางจนนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากัน
ในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้า(8)จงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกย
เอาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยเอาเถิด...

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง
สรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง นายสนธิ์

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่า อย่าให้เจ้าเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น
ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่...

เช่นนั้น เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้
คือ เช่นนั้น เพื่ออ้างถึงประโยค อย่าให้เจ้าเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่ ๐(1) จะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสี และเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดย ๐(2)หวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ ซึ่งเกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น...

๐(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธาน คือ ข้า จากข้อความ คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่ข้าจะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยข้าหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น...

...การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่ง๐ เกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น ...

๐ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ วิชา จากข้อความ

...การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งวิชาเกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น ...

...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ ๐(1) ก็คงกินจน๐(2) ท้องกางจนนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม ๐(3)จะกอบโกยเอาได้เท่าใด ๐(4)จงเร่งกอบโกยเอาเถิด...

๐(1)(2) (3)(4) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ

...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ ซึ่งเกื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่เจ้าก็คงกินจนเจ้าท้องกางจนนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม เจ้าจะกอบโกยเอาได้เท่าใด เจ้าจงเร่งกอบโกยเอาเถิด...

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอน ๐(1) ว่าอย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน ๐(2) เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่...

...เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่า ๐(3) เป็นผู้ตะกละตะกลาม...

๐(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เจ้า จากข้อความ คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนเจ้าว่าอย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอนเจ้า เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่... และข้อความ ...เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเจ้าเป็นผู้ตะกละตะกลาม...

...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุ ๐ ในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็ก...

๐ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ วิชา จากข้อความ ... ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุวิชาในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็ก...

...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ทีก็คกงิน ๐ จนท้องกางฉนั้น...

๐ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ขนม จากข้อความ ...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ ซึ่งกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็ก เมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ทีก็คกงินขนมจนท้องกางฉนั้น...

...เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดีหรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอา ๐(1) ได้เท่าใดจงเร่งกอบโกย ๐(2) เอาเถิด ในโลกเรานี้ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว ถ้าใครมักได้จะกอบโกยเอา ๐(3) จนนรู้เท่าสมเด็จ พระสังฆราชก็ไม่มีใครรังเกียจ...

๐(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ วิชา จากข้อความ ...เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดีหรือที่ใด ๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอาวิชาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยวิชาเอาเถิด ในโลกเรานี้ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว ถ้าใครมักได้จะกอบโกยเอา

วิชาจนรู้เท่าสมเด็จพะสังฆราชก็ไม่มีใครรังเกียจ...

2.3 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยกริยา

...กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็คงกินจนท้องกางฉนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือ ๑ ที่ใดๆ ก็ดี เจ้าคงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยกริยา คือ **จำหน่าย** จากข้อความ ...กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็คงกินจนท้องกางฉนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือ **จำหน่าย** ที่ใดๆ ก็ดี เจ้าคงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่า อย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ ซึ่งกลั่นกลอนอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยม...

และ ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยง ความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

...ในโลกเรานี้ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว ถ้าใครมักได้จะกอบโกยเอาจนรู้เท่าสมเด็จพะสังฆราชก็ไม่มีใครรังเกียจ...

ถ้า...ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.3 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าคงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม

หรือ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่า อย่าให้เจ้ารำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน เพราะข้ารู้อยู่ว่าเจ้าไม่ทำเช่นนั้นเป็นแน่ ...

เพราะ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

...ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็(1)คงจินตนาการถึงนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าคงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่า เป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยเอาเถิด ในโลกเรานี้ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็(2)มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว...

ก็(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงผล

3.6 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่ที่(1)เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็คงจินตนาการถึงนั้น...

...ในโลกเรานี้ของดีที่(2)ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว ถ้าใครมักได้จะกอบโกยเอาจนรู้เท่าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์จักรีไม่มีใครรังเกียจ...

อัน ซึ่ง ที่(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.7 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

...การที่ข้าแบ่งกำไรโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั้น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อ(1)เจ้ายังเป็นเด็กเมื่อ(2)เจ้าพบขนมอร่อยเข้า ได้ที่ก็คงจินตนาการถึงนั้น เมื่อ(3)เขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าคงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่า เป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยเอาเถิด...

เมื่อ(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.8 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวคำพูด ความคิด

คำที่แม่ของเจ้าขอให้ข้าช่วยสอนว่าอย่าให้เจ้าร่ำเรียนจนเกินกำลังวังชาไปนั้น ไม่เป็นคำที่จะพึงต้องสอน...

ว่า เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์
แบบแสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

...การที่ซ้ำแบ่งกำโรงสีและเงินค่าขายอื่นๆ มาให้เจ้าไปเรียนเมืองนอกครั้งนี้ ก็โดยหวังจะให้เจ้าเก็บเอาวิชาอันเป็นประโยชน์ซึ่งเกลื่อนกล่นอยู่ในที่นั่น กลับมาให้เต็มเปี่ยมที่เจ้าจะบรรจุในตัวของเจ้ามาได้อย่างเดียวกับเมื่อเจ้ายังเป็นเด็กเมื่อเจ้าพบขนมอร้อยเข้า ได้ที่ก็คงกินจนท้องกางนั้น เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม จะกอบโกยเอาได้เท่าใดจงเร่งกอบโกยเอาเถิด ในโลกเรานี้ของดีที่ไม่มีเจ้าของหวงห้ามก็มีอยู่แต่วิชาอย่างเดียว ถ้าใครมักได้จะกอบโกยเอาจนรู้เท่าสมเด็จพะสังฆราชก็ไม่มีใครรังเกียจของดีชนิดอื่นๆ มีเสมอถึงตะบองคอยป้องกันอยู่ทุกสิ่งทุกอย่าง

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ วิชา – วิชา – วิชา ของดี – ของดี, กอบโกย – กอบโกย – กอบโกย ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน

...เมื่อเขาจำหน่ายวิชากันในห้องเรียนก็ดี หรือที่ใดๆ ก็ดี เจ้าจงอย่ารู้กระดากกลัวใครจะว่าเป็นผู้ตะกละตะกลาม...

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำโครงสร้าง คือ ...ก็ดี ...ก็ดี

ตัวอย่าง

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซมฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซมขวดละตำลึง มันก็ไม่มีรสทั้งนั้น บุคคลที่สืบเสาะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแตงกวาดอง ถ้านิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะร่ำเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความประเภตต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนเตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือ เตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นเตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มัน ก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

มัน เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง เตงกวา

...บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชาก็เหมือนเตงกวาดอง ถ้าฉันเสียใจคอมมัน(1)เน่าเสียแล้วถึงจะรำเรียนด้วยวิธีใด มัน(2) ก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

มัน(1)(2) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึงอนุพากย์ บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชา

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนเตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้ว ๑(1) ก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือเตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นเตงที่ยังไม่เน่า ถ้า ๑(2) เน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

๑(1)(2) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เตงกวา จากข้อความ การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนเตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วเตงกวา ก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือเตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นเตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเตงกวา เน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

...บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชาก็เหมือนเตงกวาดอง ถ้าฉันเสียใจคอมมันเน่าเสียแล้วถึง ๑ จะรำเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

๑ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชา จากข้อความ ...บุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชาก็เหมือนเตงกวาดอง ถ้าฉันเสียใจคอมมันเน่าเสียแล้วถึงบุคคลที่สืบเสาะรำเรียนวิชาจะรำเรียนด้วยวิธีใดมันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดอง ๑(๑) ด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดอง ๑(๒) แล้ว ก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้ว จะดอง ๑(๓) ด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

๑(๑)(๒)(๓) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ แตงกวา จากข้อความ การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองแตงกวาด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแตงกวาแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองแตงกวาด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

2.3 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยกริยา

...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้ว จะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือ๑น้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยกริยาลิ คือ ดองด้วย จากข้อความ ...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือดองด้วยน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้ว จะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่เป็นรสทั้งนั้น บุคคลที่สับสนจะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแตงกวาดอง ถ้านิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะว่าเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้า(๑)เน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็(๑)ไม่เป็นรสทั้งนั้น บุคคลที่สับสนจะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแตงกวาดอง ถ้า(๒)นิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะว่าเรียนด้วยวิธีใด มันก็(๒)คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

ถ้า...ก็(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.3 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวิดละตำลึง มันก็ไม่น่าเป็นรสทั้งนั้น...

หรือ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง...

ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงผล

3.5 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...ข้อสำคัญคือแตงกวาที่(1)จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่(2)ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะดองด้วยน้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวิดละตำลึง มันก็ไม่น่าเป็นรสทั้งนั้น บุคคลที่(3)สืบเสาะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแตงกวาดอง...

ที่(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือแตงกวาที่จะเอาลงดอง จะต้องเป็นแตงที่ยังไม่เน่า...

คือ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

3.7 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแตงกวาจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อดองแล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง

เมื่อ...แล้ว เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.8 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก **เปรียบเหมือน** แดงกวางจะดองด้วยน้ำซ่มฝรั่งก็ได้ ดองด้วยน้ำกระเทียมก็ได้...

...บุคคลที่สืบเสาะว่าเรียนวิชาก็**เหมือน**แดงกวางดอง ถ้านิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะว่าเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

เปรียบเหมือน เหมือน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ

4. การเชื่อมโยงความโดยการใช้

การที่จะเรียนวิชาได้ด้วยวิธีใดนั้นไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่กับตัวผู้เรียนต่างหาก เปรียบเหมือนแดงกวางจะ**ดองด้วย**น้ำซ่มฝรั่งก็ได้ **ดองด้วย**น้ำกระเทียมก็ได้ เมื่อ**ดอง**แล้วก็อร่อยทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญคือ แดงกวางที่จะเอาลง**ดอง** จะต้องเป็นแดงที่ยังไม่เน่า ถ้าเน่าเสียแล้วจะ**ดองด้วย**น้ำกระเทียมหรือน้ำซ่มขวดละตำลึง มันก็ไม่มีรสทั้งนั้น บุคคลที่สืบเสาะว่าเรียนวิชาก็เหมือนแดงกวางดอง ถ้านิสัยใจคอมันเน่าเสียแล้วถึงจะว่าเรียนด้วยวิธีใด มันก็คงไม่เป็นเรื่องทั้งสิ้น

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความโดยการใช้ ประเภท การใช้รูป คือ **ดองด้วย - ดองด้วย - ดอง - ดอง - ดองด้วย** ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

ตัวอย่าง

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่า ปลาหมูปูคั่วหรือไก่แพงแกลงที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเดิมบั่นดีด้วย ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมหม้อแกวกับของหวานอื่นๆ เต็มคราบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบดไล่จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรับผลล้นออกจากที่นอน เจ้าคงทราบทันทีว่า ผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใด คือ รุกขเทวดาต้นสะเดากับผีฝักถั่วในขนมหม้อแกวนั่นเอง

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบราหรือยูคลิดหรือลอจิกหรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือการเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่า เป็นการเล่าเรียนแพนหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนสะเดาแลขนมหม้อแกวอันจะกินซุ่มซามไม่ได้

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความประเทาะต่าง ๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้า(1)ทราบไม่ได้ว่า ปลาพุปัคหรือไก่แพนงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต แต่เจ้า(2)จะโง่สักหน่อย เจ้า(3)ก็ทราบได้ว่า อาหารชนิดไหนทำให้เจ้า(4)ต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเดิมบรันต์ด้วย

ในตอนเย็นถ้าเจ้า(5)กินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมหม้อแกงถ้วยของหวานอื่นๆ เดิมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้า(6)ฝันว่า ราชผาสุรมาบิได้จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรับผลผลิตออกจากที่นอน เจ้า(7)คงทราบทันทีว่าผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใด คือ รุกขเทวดาดันสะเดากับผีฝึกถั่วในขนมหม้อแกงนั่นเอง

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้า(8)ทราบไม่ได้ว่า อัลยิบราหรือยูคลิดหรือลออิกหรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้า(9)เป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า เจ้า(10)ทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ การเรียนที่จะทำให้เจ้า(11)ปวดท้องนั้น คือการเล่นและการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่าเป็น การเล่าเรียนแพนงหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนงสะเดาแลขนมหม้อแกงถ้วยอันจะกินชุ่มซำไม่ได้

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10)(11) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง นายสนธิ์

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่า ปลาพุปัค หรือไก่แพนงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเดิมบรันต์ด้วย

นี้ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึง การเล่าเรียน

ในตอนเย็น ถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมหม้อแกงถ้วยของหวานอื่นๆ เดิมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราชผาสุรมาบิได้จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรับผลผลิตออกจากที่นอน เจ้าคงทราบทันทีว่า ผู้ที่เข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใด คือ รุกขเทวดาดันสะเดากับผีฝึกถั่วในขนมหม้อแกงนั่นเอง

นั่น เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึง อนุพากย์ ผู้ที่มาเข้าฝัน

...เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั่น คือการเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง...

นั่น เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึง อนุพากย์ การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้อง

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกุ้งหรือไก่แพงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชูชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่า อาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเติมบรัณดีด้วย

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาย่างกับน้ำพริกสะเดา เติมขนมหม้อแกงถ้วยของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบดไล่จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรีบผลุนผลันออกจากที่นอน เจ้าคงทราบทันทีว่าผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใดคือ รุกขเทวดา ต้นสะเดากับผีฝักถั่วในขนมหม้อแกงนั่นเอง

ความข้อนี้ เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น...

ความข้อนี้ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนาม และ ส่วนขยาย เพื่ออ้างถึงข้อความ ...การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่า ปลาหูกุ้งหรือไก่แพงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชูชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อยเจ้าก็ทราบได้ว่า อาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเติมบรัณดีด้วย

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาย่างกับน้ำพริกสะเดา เติมขนมหม้อแกงถ้วยของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบดไล่จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรีบผลุนผลันออกจากที่นอน เจ้าคงทราบทันทีว่าผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใดคือ รุกขเทวดา ต้นสะเดากับผีฝักถั่วในขนมหม้อแกงนั่นเอง

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร ที่จะไปเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่า ของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ...

ของเหล่านี้ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย เพื่ออ้างถึง อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

การเล่าเรียนนี้ถ้า ๐(1) จะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว...

...การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือ การเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่ง ๐(2) นับว่า เป็นการเล่าเรียนแพนทหนึ่งเหมือนกัน...

๐(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ข้า จากข้อความ การเล่าเรียนนี้ถ้าข้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว... และข้อความ ...การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือ การเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่ง ข้านับว่า เป็นการเล่าเรียนแพนทหนึ่งเหมือนกัน...

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อ๐(1) กินแล้ว เจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกู้หรือไก่แพนงแงนทที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้า๐(2) หนักมือ ๐(3) ต้องเติมบรันดีด้วย

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา ๐(4) เติมขนมหม้อแกงถ้วยกับของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว ๐(5) นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบดไล่ จนเกือบขาด และเมื่อ ๐(6) ตื่นขึ้น ๐(7) รับประทานผลนอกจากที่นอน... ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่ ๐(8) เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร...

๐(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อเจ้า กินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกู้หรือไก่แพนงแงนทที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อยเจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้าเจ้า หนักมือเจ้าต้องเติมบรันดีด้วย

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เจ้า เติมขนมหม้อแกงถ้วยกับของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว เจ้านอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบดไล่จนเกือบขาด และเมื่อเจ้า ตื่นขึ้นเจ้า รับประทานผลนอกจากที่นอน...

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่ เจ้า เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร...

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร ที่จะไปเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลัง

วังชาต่อไปในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่า๑(๑)จะไม่เป็นยาธาตุบริหาร๑(๒)ก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ...

๑(๑)(๒) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ของเหล่านี้ จากข้อความ

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลอริก หรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าของเหล่านี้จะไม่เป็นยาธาตุบริหารของเหล่านี้ก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ...

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกิน๑ แล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกุ้งหรือไก่แพงแกงนกที่มีคุณ...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ข้าว จากข้อความ การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินข้าวแล้ว เจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกุ้งหรือไก่แพงแกงนกที่มีคุณ...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

...ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมหม้อแกงถ้วยกับของหวานอื่นๆ เต็มคราบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบิได้จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรีบผลุนผลันออกจากที่นอน...

...ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น...

และ ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาหูกุ้งหรือไก่แพงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชูชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่า อาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู...

...การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือ การเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่า เป็นการเล่าเรียนแพนทหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนทสะเดาแลขนมหม้อแกงถ้วยอันจะกินชุ่มชุ่มไม่ได้

แต่...ก็ แต่ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว...

...แต่เจ้าจะโง่สักหน่อยเจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหน ทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือประสิทธิโอสถ ถ้า(1)หนักมือต้องเต็มบร้นดีด้วย...

...ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาย่างกับน้ำพริกสะดา เดิมชนหม้อแกงถ้วยกับของหวานอื่นๆเต็มคราบแล้ว นอนกลางคืนถ้า(2)เจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบิดไส้จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรับผลบุญผลันออกจากที่นอน...

...ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิดหรือลออิกหรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ...

ถ้า...ก็ ถ้า(1)(2) ถ้า...แล้ว หากว่า...ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

การเล่าเรียนนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่า ปลาทุบคู่หรือ(1)ไก่แพงแกงนกที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชูชีวิต แต่เจ้าจะโง่สักหน่อย เจ้าก็ทราบได้ว่าอาหารชนิดไหนทำให้เจ้าต้องเรียกยาประสะกานพลู หรือ(2)ประสิทธิโอสถ ถ้าหนักมือต้องเต็มบร้นดีด้วย

...ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือ(3)ยูคลิด หรือ(4)ลออิก หรือ(5)อะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า...

หรือ (1)(2)(3)(4)(5) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.5 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิบรา หรือยูคลิด หรือลออิก หรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไปในภายหน้า...

...การเรียนรู้ที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือ การเล่นเกมการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่าเป็นการเล่นแพนทหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนทสะเดาแลขนมห้อแกงถั่วอันจะกินชุ่มซำมไม่ได้

ที่ ซึ่ง อัน เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมห้อแกงถั่วกับของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบิได้จนเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรีบผละตัวออกจากที่นอน เจ้าคงทราบดีว่าผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใด **คือ(1)** รุกขเทวดาต้นสะเดากับผีฝักถั่วในขนมห้อแกงนั่นเอง

...การเรียนรู้ที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น **คือ(2)** การเล่นเกมการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่าเป็นการเล่นแพนทหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนทสะเดาแลขนมห้อแกงถั่ว อันจะกินชุ่มซำมไม่ได้

คือ(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

3.7 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

การเล่นนี้ถ้าจะว่าไปก็เหมือนกับการกินข้าว **เมื่อกินแล้ว**เจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาพุ่ปุ่ควหรือไก่แพนงแงนงที่มีคุณ ไปเป็นเลือดเป็นเนื้อบำรุงกำลังชีวิต...

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เดิมขนมห้อแกงถั่วกับของหวานอื่นๆ เติมครบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบิได้จนเกือบขาด และ**เมื่อ**ตื่นขึ้นรีบผละตัวออกจากที่นอน...

เมื่อ...แล้ว เมื่อ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.8 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

การเล่นนี้ถ้าจะว่าไปก็**เหมือนกับ**การกินข้าว เมื่อกินแล้วเจ้าทราบไม่ได้ว่าปลาพุ่ปุ่ควหรือไก่แพนงแงนงที่มีคุณ...

เหมือนกับ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

ในตอนเย็นถ้าเจ้ากินข้าวกับปลาแห้ง ปลาอย่างกับน้ำพริกสะเดา เต็มขนมหม้อแกงกับของหวานอื่นๆเต็มคราบแล้ว นอนกลางคืนถ้าเจ้าฝันว่าราพณาสูรมาบิได้อันเกือบขาด และเมื่อตื่นขึ้นรีบผละลุกออกจากที่นอน เจ้าคงทราบทันทีว่าผู้ที่มาเข้าฝันนั้นไม่ใช่ผู้อื่นผู้ใด คือ รุกขเทวดาต้นสะเดากับผีฝักถั่วในขนมหม้อแกงนั่นเอง

ความข้อนี้เป็นจริงฉันใด การเล่าเรียนก็เป็นจริงฉันนั้น ในเวลาที่เรียนเจ้าทราบไม่ได้ว่า อัลยิปราหรือยูคลิดหรือลออิกหรืออะไร ที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อ ทำให้เจ้าเป็นผู้มีกำลังวังชาต่อไป ในภายหน้า เจ้าทราบอยู่แต่ว่าของเหล่านี้ หากว่าจะไม่เป็นยาธาตุบริหารก็คงไม่ทำให้ธาตุวิบัติ การเรียนที่จะทำให้เจ้าปวดท้องนั้น คือ การเล่นแลการคบค้าสมาคมในหมู่พวกพ้อง ซึ่งนับว่าเป็นการเล่าเรียนแพนทหนึ่งเหมือนกัน แต่เป็นแพนทสะเดาแลขนมหม้อแกงถั่วอันจะกินชุ่มซำไม่ได้

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ น้ำพริกสะเดา - ต้นสะเดา - สะเดา ขนมหม้อแกงถั่ว - ขนมหม้อแกง - ขนมหม้อแกงถั่ว ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

ตัวอย่าง

เด็กที่มันจะดีได้อย่างไร มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มันก็คงพอเลือกใส่ไปได้ ถ้ายังส่งมันไปเรียนเมืองนอกขอกนาตลอดถึงออกชฟอดเคมบริชเหล่านั้นด้วย มันก็ยิ่งดีหนักขึ้น วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้าเรียนอย่างกระดุมก็รู้เวลามันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง อ้ายบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก วิธีเรียนทั้งสองอย่างทีกล่าวมานี้มันแปลกกันเหมือนมวยวัดกับมวยนายขนมต้ม อาจชนะได้ทั้งสองทาง มวยนายขนมต้มเห็นจะดีกว่าสักหน่อย แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นอ้ายข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโจมตีเหวี่ยงแหเอานายขนมต้มนอนลงไป เพราะมันโกรธที่นายขนมต้มขยายท่าทางมวยดีมาชนมัน

จดหมายจางวางหั่ว ฉบับที่ 1 หน้า 20 – 21.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

เด็กที่มัน(1)จะดีได้อย่างไร มัน(2)ก็คงดี มัน(3)จะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มัน(4)ก็คงพอเลือกใส่ไปได้ ถ้ายังส่ง มัน(5)

ไปเรียนเมืองนอกขอกนาตลอดถึงออกซฟอดเคมบริชเหล่านั้ด้วย มัน(6)ก็ยิ่งดีหนักขึ้น วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามัน(7)เรียนอย่างกระยาจกหัวมัน(8)ไม่สูง ถ้าเรียนอย่างกระดุมก็เร็วเวลามัน(9)จะเกาหัว จะต้องเอ้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง อ้ายบางคน มัน(10)จะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มัน(11)แปลกกันเหมือนมรดกกับมวณายขนมต้ม อาจชนะได้ทั้งสองทาง มวณายขนมต้มเห็นจะดีกว่าสักหน่อย แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นอ้ายข้างโน้นมัน(12)จะเอาแรงเข้าโถมเหวี่ยงแหোনายขนมต้มนอนลงไป เพราะมัน(13)โกรธที่นายขนมต้มขายยาทำทางมวณายติมาชกมัน(14)

มัน(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง เด็ก

มัน(10) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง อ้ายบางคน

มัน(11) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง วิธีเรียนทั้งสองอย่าง

มัน(12)(13)(14) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษ ที่ 3 เพื่ออ้างถึง อ้ายข้างโน้น

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

...ถ้ายิ่งส่งมันไปเรียนเมืองนอกขอกนาตลอดถึงออกซฟอดเคมบริชเหล่านั้ด้วย มันก็ยิ่งดีหนักขึ้น...

เหล่านั้ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้เพื่ออ้างถึง เมืองนอกขอกนาตลอดถึงออกซฟอดเคมบริช

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไร มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัด ๐ เรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น...

๐ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธานคือ มัน จากข้อความ เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไร มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดมันเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น...

...วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้า ๐(1) เรียนอย่างกระดุมก็เร็วเวลามันจะเกาหัว๐(2)จะต้องเอ้อมแขนสักหน่อย ๐(3)จึงจะเกาถึง อ้ายบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก

๑(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธานคือ มัน จากข้อความ ...วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้ามันเรียนอย่างกระตุมกั๊วเวลามันจะเกาหัวมันจะต้องเอื้อมแขนสักหน่อย มันจึงจะเกาถึง อ้ายบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแปลกกันเหมือนมวยวัด กับมวยนายขนมต้ม ๑ อาจชนะได้ทั้งสองทาง...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งประธาน คือ มัน จากข้อความ วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแปลกกันเหมือนมวยวัด กับมวยนายขนมต้ม มันอาจชนะได้ทั้งสองทาง...

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

...ถ้าเรียนอย่างกระตุมกั๊วเวลามันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกา ๑ ถึง...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่ง กรรม คือ หัว จากข้อความ ...ถ้าเรียนอย่างกระตุมกั๊วเวลามันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อย จึงจะเกาหัวถึง...

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแปลกกันเหมือนมวยวัดกับมวย นายขนมต้ม อาจชนะได้ทั้งสองทาง มวยนายขนมต้มเห็นจะดีกว่า ๑ สักหน่อย...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามใน ตำแหน่งกรรม คือ มวยวัด จากข้อความ วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแปลกกันเหมือนมวยวัด กับมวยนายขนมต้ม อาจชนะได้ทั้งสองทาง มวยนายขนมต้มเห็นจะดีกว่ามวยวัดสักหน่อย...

...แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นอ้ายข้างโน้น มันจะเอาแรงเข้าโถมเหวี่ยงแหเอนายขนมต้มนอนลงไป เพราะมันโกรธ ๑ ที่นายขนมต้มขยายท่าทาง มวยดีมาชกมัน

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนาม ในตำแหน่งกรรม คือ นายขนมต้ม จากข้อความ ...แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้น อ้ายข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโถมเหวี่ยงแหเอนายขนมต้มนอนลงไป เพราะมันโกรธนายขนมต้มที่ นายขนมต้มขยายท่าทางมวยดีมาชกมัน

3. การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไรๆ มันก็(1)คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มันก็(2)คงพอเลือกไล่ไปได้...

ก็(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

...วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้าเรียนอย่างกระตุมก็รู้เวลามันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง...

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแปลกกันเหมือนมวญวัดกับมวญนายขนมต้ม อาจจะได้ทั้งสองทาง มวญนายขนมต้มเห็นจะดีกว่าสักหน่อย แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง...

แต่ว่า แต่ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไรๆ มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มันก็คงพอเลือกไล่ไปได้ ถ้ายังส่งมันไปเรียนเมืองนอก ขอกนาตลอดถึงออกชฟอดเคมบริชเหล่านั่นด้วย มันก็ยิ่งดีหนักขึ้น...

...วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแปลกกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้า(1)มันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้า(2)เรียนอย่างกระตุมก็รู้เวลามันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง ถ้ายบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก...

...แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้น ถ้ายข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโถมเหวี่ยงแหเอนายขนมต้มนอนลงไป...

ถ้า...ก็ ถ้า(1)(2) ถ้าไม่เช่นนั้น เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไรๆ มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มันก็คงพอเลือกไล่ไปได้...

หรือ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

...แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นข้าข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโจมตีเหวี่ยงแหเอานายขนมต้มนอนลงไป เพราะมันโกรธที่นายขนมต้มขยายท่าทางมวดีมาชกมัน เพราะ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

...วิธีเรียนทั้งสองอย่าง มีแตกต่างกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้าเรียนอย่างกระดุมก็หัวเวลา มันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง ข้าบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก

จึง เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงผล

3.7 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นข้าข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโจมตีเหวี่ยงแหเอานายขนมต้มนอนลงไป เพราะมันโกรธที่นายขนมต้มขยายท่าทางมวดีมาชกมัน ที่ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.8 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแตกต่างกันเหมือนมวยวัดกับมวยนายขนมต้ม อาจจะได้ทั้งสองทาง...

เหมือน เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

เด็กที่มันจะดีถึงอย่างไร มันก็คงดี มันจะเรียนหนังสือแต่ตามวัดเรียนหนังสือฝรั่งกับครูแขก หรืออย่างเอกเพียงสวนกุหลาบเท่านั้น มันก็คงพอเลือกได้ ถ้ายังส่งมันไปเรียนเมืองนอก ขอกนาตลอดถึงออกชฟอดเคมบริชเหล่านั้นด้วย มันก็ยิ่งดีหนักขึ้น วิธีเรียนทั้งสองอย่างมีแตกต่างกันอยู่หน่อย แต่ว่าถ้ามันเรียนอย่างกระยาจกหัวมันไม่สูง ถ้าเรียนอย่างกระดุมก็หัวเวลา มันจะเกาหัว จะต้องเอื้อมแขนสักหน่อยจึงจะเกาถึง ข้าบางคนมันจะต้องต่อแขนด้วยเสียอีก

วิธีเรียนทั้งสองอย่างที่กล่าวมานี้ มันแตกต่างกันเหมือนมวยวัดกับมวยนายขนมต้ม อาจจะได้ทั้งสองทาง มวยนายขนมต้มเห็นจะดีกว่าสักหน่อย แต่นายขนมต้มจะต้องมีกำลังอยู่บ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นข้าข้างโน้นมันจะเอาแรงเข้าโจมตีเหวี่ยงแหเอานายขนมต้มนอนลงไป นายขนมต้มขยายท่าทางมวดีมาชกมัน

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ วิธีเรียนทั้ง
สองอย่าง - วิธีเรียนทั้งสองอย่าง ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน และ มวยวัด - มวยนายขนมต้ม - มวย
นายขนมต้ม - นายขนมต้ม - นายขนมต้ม - นายขนมต้ม ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

จากการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอน
 เรื่องการศึกษา พบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง พบประเภทต่างๆ ได้แก่ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม
 การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ และการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย ปรากฏดัง ตาราง 1

ตาราง 1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเรื่องการศึกษา

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง		ลักษณะคำที่ปรากฏ
การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม	สรรพนามบุรุษที่ 1	ข้า
	สรรพนามบุรุษที่ 2	เจ้า
	สรรพนามบุรุษที่ 3	มัน
การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้		นี้ นั้น เช่นนั้น เหล่านั้น
การอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย		ความข้อนี้ ของเหล่านี้

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ พบการละหน่วยนามและการละหน่วยกริยา ปรากฏ
 ดัง ตาราง 2

ตาราง 2 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเรื่องการศึกษา

การเชื่อมโยงความโดยการละ		ตำแหน่งที่ปรากฏ
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการละที่ปรากฏ	การละหน่วยนาม	ประธาน
		กรรม
	การละหน่วยกริยา	กริยา

3. การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม พบการใช้คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ประเภทต่างๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล ความสัมพันธ์แบบขยายความ ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด ความสัมพันธ์แบบให้เลือก และความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด ซึ่งปรากฏดัง ตาราง 3

ตาราง 3 การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเรื่องการศึกษา

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม	
ลักษณะความสัมพันธ์	คำที่ปรากฏ
ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม	และ ก็
ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง	แต่ แต่...ก็ แต่ว่า
ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข	ถ้า ถ้า...ก็ ถ้า...แล้ว ถ้าไม่เช่นนั้น หากว่า...ก็
ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ	เพราะ ด้วย
ความสัมพันธ์แบบแสดงผล	จึง ก็
ความสัมพันธ์แบบขยายความ	ที่ ซึ่ง อัน
ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน	ส่วน
ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน	เมื่อ เมื่อ...แล้ว
การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง	
ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ	เหมือน เหมือนกับ เปรียบเหมือน
ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด	ว่า
ความสัมพันธ์แบบให้เลือก	หรือ
ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด	คือ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ พบการซ้ำรูป การซ้ำความ และการซ้ำโครงสร้าง ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำในเนื้อหาเรื่องการศึกษา

การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ	
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำที่ปรากฏ	การซ้ำรูป
	การซ้ำความ
	การซ้ำโครงสร้าง

ลักษณะการเชื่อมโยงความในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการดำเนินชีวิต

ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

การสั่งสอนเรื่องการทำงาน

ตัวอย่าง

ซ้ำจะยืนตำแหน่งหัวหน้าๆ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าซ้ำจะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไป
ก็วัน แต่จะเป็นอันตรายแก่บริษัทไปเสียยาวนาน ในชั้นวรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ซ้ำอยู่
นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใครได้ ถ้าจะขึ้นให้
ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น ส่วนตัวเจ้าก็จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมามากกว่า
เสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะปีนได้เร็วกว่า แต่ความเร็วความซ้ำในข้อนี้อยู่กับตัวเจ้าเอง เมื่อซ้ำได้เปิดทาง
ให้แล้ว เจ้าก็ต้องใช้วิธีเป็นผู้ดำเนินและปีนต่อไป

จดหมายเหตุจางวางหั่ว ฉบับที่ 2 หน้า 30 – 31.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1

ซ้ำ(1)จะยืนตำแหน่งหัวหน้าๆ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าซ้ำ(2)จะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน...

...ในชั้นวรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ซ้ำ(3)อยู่ นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป
ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้...

...เมื่อซ้ำ(4)ได้เปิดทางให้แล้ว เจ้าก็ต้องใช้วิธีเป็นผู้ดำเนินและปีนต่อไป

ข้า(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหรั่ง

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าฯ ในบริษัทให้เจ้า(1)ไม่ได้ หากว่าข้าจะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้า(2)ไปก็วัน แต่จะเป็นอันตรายแก่บริษัทไปยิ่งยาวนาน ในชั้นการตรวจพิจารณาของบริษัท อันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใครได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น ส่วนตัวเจ้า(3)ก็จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมามากกว่าเสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้า(4)จะปีนได้เร็วกว่า แต่ความเร็วความช้าในข้อนี้อยู่กับตัวเจ้า(5)เอง เมื่อข้าได้เปิดทางให้แล้ว เจ้า(6)ก็ต้องใช้วิริยะเป็นผู้ดำเนินและปีนต่อไป

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง เจ้าสนธิ์

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

...ในชั้นการตรวจพิจารณาของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใครได้ ถ้า ๑ จะขึ้นให้ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเอง ตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ใคร จากข้อความ ...ในชั้นการตรวจพิจารณาของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใครได้ ถ้าใครจะขึ้นให้ถึงยอด ก็จะต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น...

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าฯ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าข้าจะให้๑(1) ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน...

...เมื่อข้าได้เปิดทางให้๑(2)แล้ว เจ้าก็ต้องใช้วิริยะเป็นผู้ดำเนินและปีนต่อไป...

๑(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เจ้า จากข้อความ ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าฯ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าข้าจะให้เจ้าได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน...

และ ...เมื่อข้าได้เปิดทางให้เจ้าแล้ว เจ้าก็ต้องใช้วิริยะเป็นผู้ดำเนินและปีนต่อไป...

...ในชั้นการตรวจพิจารณาของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่๑ ด้วยอีกก็ได้...

๔ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ชั้นวรรคพรหมของบริษัท จากข้อความ ...ในชั้นวรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ชั้นวรรคพรหมของบริษัทด้วยอีกก็ได้...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้อำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

...ในชั้นวรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็(1)ยังมีที่ว่างถมไป...

...ส่วนตัวเจ้าก็(2)จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมามากกว่าเสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะป็นได้เร็วกว่า แต่ความเร็วความช้าในข้อนี้อยู่กับตัวเจ้าเอง เมื่อข้าได้เปิดทางให้แล้ว เจ้าก็(3)จะต้องใช้วิริยะเป็นผู้ดำเนินและป็นต่อไป

ก็(1)(2)(3) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้อำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

...เมื่อข้าได้เปิดทางให้แล้ว เจ้าก็จะต้องใช้วิริยะเป็นผู้ดำเนินและป็นต่อไป

และ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้อำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าๆ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าข้าจะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน แต่(1)จะเป็นอันตรายแก่บริษัทไปยี่ดียวนัก ในชั้นวรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างถมไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่(2)ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใคร่ได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็จะต้องป็นขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น ส่วนตัวเจ้าก็จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมามากกว่าเสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะป็นได้เร็วกว่า แต่(3)ความเร็วความช้าในข้อนี้อยู่กับตัวเจ้าเอง...

แต่(1)(2)(3) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้อำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกัน

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าๆ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าข้าจะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน...

...แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใคร่ได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็จะต้องป็นขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น...

หากว่า...ก็ ถ้า...ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

...ในชั้นภรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่(1)ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างลงไป...

...ส่วนตัวเจ้าก็จะเป็นผู้ที่(2)ได้ร่ำเรียนมามากกว่าเสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะป็นได้เร็วกว่า แต่ความเร็วความเข้าใจขึ้นอยู่กับตัวเจ้าเอง...

อัน ที่(1)(2) ซึ่ง เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้นำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.5 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

...แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใคร่ได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น ส่วนตัวเจ้าก็จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมามากกว่าเสมียนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะป็นได้เร็วกว่า...

ส่วน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้นำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

3.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น

...แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใคร่ได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น...

ตั้งแต่ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้นำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบจุดเริ่มต้น

3.7 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

...แต่ความเร็วความเข้าใจขึ้นอยู่กับตัวเจ้าเอง เมื่อข้าได้เปิดทางให้แล้ว เจ้าก็จะต้องใช้วิธีจะเป็นผู้ดำเนินและป็นต่อไป

เมื่อ...แล้ว เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้นำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

ข้าจะยื่นตำแหน่งหัวหน้าๆ ในบริษัทให้เจ้าไม่ได้ หากว่าข้าจะให้ได้ ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่เจ้าไปก็วัน แต่จะเป็นอันตรายแก่บริษัทไปยิ่งยาวนาน ในชั้นภรรคพรหมของบริษัทอันเป็นตำแหน่งที่ข้าอยู่นี้ ก็ยังมีที่ว่างลงไป ใครจะขึ้นมาอยู่ด้วยอีกก็ได้ แต่ในบริษัทนี้ไม่มีรอกสำหรับชักใคร่ได้ ถ้าจะขึ้นให้ถึงยอดก็ต้องปีนขึ้นมาเองตั้งแต่คั่นล่างขึ้นมาทั้งนั้น ส่วนตัวเจ้าก็จะเป็นผู้ที่ได้ร่ำเรียนมา

มากกว่าเสมือนธรรมดา ควรซึ่งเจ้าจะป็นได้เร็วกว่า แต่ความเร็วความช้าในข้อนี้อยู่กับตัวเจ้าเอง เมื่อช้าได้เปิดทางให้แล้ว เจ้าก็ต้องใช้วิธีเป็นผู้ดำเนินและป็นต่อไป

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูปคือ **บริษัท - บริษัท - บริษัท - บริษัท** ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน

การสั่งสอนเรื่องการใช้จ่าย

ตัวอย่าง

เมื่ออายุช้าเท่ากับเจ้า ช้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ช้าเคยมีนั้นเหมือนกัน คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่าเที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเพื่อจะสละสิ่งจากเงินหลายโกฏีที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ้อตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่า ได้ดอกเบียเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

จดหมายจางวางหว่า ฉบับที่ 1 หน้า 13.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1

เมื่ออายุช้า(1)เท่ากับเจ้า ช้า(2)ไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ช้า(3)เคยมีนั้นเหมือนกัน...

ช้า(1)(2)(3) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหว่า

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

เมื่ออายุช้าเท่ากับเจ้า(1) ช้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า(2) แต่เจ้า(3)เดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ช้าเคยมีนั้นเหมือนกัน...

เจ้า(1)(2)(3) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง นายสนธิ

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

เมื่ออายุช้าเท่ากับเจ้า ช้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ช้าเคยมีนั้นเหมือนกัน...

นั่น เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึง โอกาส

1.4 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

...คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่า เพื่อยพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่าได้ดอกเบี๋ยเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

คนสองจำพวกนี้ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย เพื่ออ้างถึงข้อความ คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่าเพื่อยพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึง จากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่าได้ดอกเบี๋ยเดือนละร้อยละ

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนีก็ไม่มีโอกาสชนิดที่ข้าเคยมีนั้นเหมือนกัน คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้า ๑(๑) จะมั่งมีก็ด้วย ๑(๒) ใช้มือเปล่าเพื่อยพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้...

๑(๑)(๒) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธานคือ คนบางคน จากข้อความ เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนีก็ไม่มีโอกาสชนิดที่ข้าเคยมีนั้นเหมือนกัน คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าคนบางคนจะมั่งมีก็ด้วยคนบางคนใช้มือเปล่าเพื่อยพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้...

...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้ว ๑(๑) ลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่า ๑(๒) ได้ดอกเบี๋ยเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

๑(๑)(๒) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธานคือ คนบางคน จากข้อความ ...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วคนบางคนลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่าคนบางคนได้ดอกเบี๋ยเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

... คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่ ๑ รู้ไปคนละอย่าง

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่ง

ประธาน คือ คนสองจำพวกนี้ จากข้อความ ... คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่คนสองจำพวกนี้รู้ไปคนละอย่าง

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ข้าเคยมี๑ นั้นเหมือนกัน...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ โอกาส จากข้อความ เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ข้าเคยมีโอกาส นั้นเหมือนกัน...

...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ่อตายทิ้งมรดกไว้ให้ ๑ ร้อยชั่ง แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่า ได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยชั่ง...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ คนบางคน จากข้อความ ...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ่อตายทิ้งมรดกไว้ให้คนบางคนร้อยชั่ง แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่า ได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยชั่ง...

...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ่อตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยชั่ง แล้วลงมือจำหน่าย ๑ ประหนึ่งว่า ได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยชั่ง...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ มรดก จากข้อความ ...คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ่อตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยชั่ง แล้วลงมือจำหน่ายมรดก ประหนึ่งว่า ได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยชั่ง...

...คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้๑ ไปคนละอย่าง

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ราคาเงิน จากข้อความ ...คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ราคาเงินไปคนละอย่าง

3. การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

...คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่าเที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึง จากเงินหลายโกฏที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพ่อตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยชั่ง แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่า ได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยชั่ง คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

แล้ว ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดย การใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้ก็ไม่มีโอกาสชนิดที่ข้าเคยมีนั้นเหมือนกัน คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่าเที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึง จากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่าได้ดอกเบี้ยยเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ก็รู้ราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

แต่...ก็ แต่ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

...คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่า เที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้...

ถ้า...ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

...คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วย(1)ไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วย(2)ใช้มือเปล่า เที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึง จากเงินหลายโกฏิที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้ราคาเงินด้วย(3)พอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ...

ด้วย(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.5 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้ก็ไม่มีโอกาสชนิดที่(1)ข้าเคยมีนั้นเหมือนกัน คนเราบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่าเที่ยวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏิที่(2)มีอยู่ในโลกนี้...

ที่(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ข้าไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า...

เมื่อ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

เมื่ออายุเข้าเท่ากับเจ้า ซ้ำไม่มีโอกาสในทางรำเรียนอย่างเจ้า แต่เจ้าเดี๋ยวนี้อีกไม่มีโอกาสชนิดที่ซ้ำเคยมีนั้นเหมือนกัน คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยไม่มีเงิน ถ้าจะมั่งมีก็ด้วยใช้มือเปล่า เทียวพยายามเก็บเล็กผสมน้อยได้คราวละเฟื้องละสลึงจากเงินหลายโกฏีที่มีอยู่ในโลกนี้ คนบางคนรู้จักราคาเงินด้วยพอตายทิ้งมรดกไว้ให้ร้อยละ แล้วลงมือจำหน่ายประหนึ่งว่าได้ดอกเบี้ยเดือนละร้อยละ คนสองจำพวกนี้ก็รู้จักราคาเงินเหมือนกันแต่รู้ไปคนละอย่าง

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ ไม่มีโอกาส - ไม่มีโอกาส ราคาเงิน - ราคาเงิน - ราคาเงิน ร้อยชั่ง - ร้อยชั่ง ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน และ คนบางคน - คนบางคน ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

ตัวอย่าง

ซ้ำได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงานที่รับจากมิสเดอไวต์ ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้น ตามส่วนทุนที่ลงไปในนั้นเลยถ้าเป็นการของบริษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับ ออกแชร์ดีเป็นเซอร์โฮเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับเอาข้าวเข้มทอง มาต้มขุนหมูที่ไม่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความขี้ขลาดนี่ๆ มานาน เพราะหวังอยู่ในสมอเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัว ไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดี โดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ผู้ยาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกต เจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกนํ้ากดันน้ำแรง ก็มากนัก เช่น ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำเป็นต้น ส่วนคนจำพวกที่กล่าวว่าหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหวี่ยงโหลโคลย้อยนั้นให้เอาสัตรียาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอกหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

แต่การที่ขี้ขลาดนี้ๆ ให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าซ้ำไม่ว่าอะไร เพราะซ้ำมั่งมี คงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่ซ้ำเจ้า จะได้รับความลำบากนัก เพราะซ้ำไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงซ้ำจะมั่งมีสักร้อยละ ร้อยสละไชลด์เมืองไทยซ้ำก็คงไม่ทนเป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้า จงหักประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหน้า ถ้าไม่อย่างนั้นซ้ำบอกล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน ถ้าแลใครหลงเป็นหนี้ของเจ้า ก็จะไม่พลอยเดือดร้อนต้องวิ่งต้องเต้นด้วย เหมือนกัน

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเทาะต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1

ข้า(1)ได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นเรื่อยไป...

ความข้อนี้ข้า(2)นิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง...

แต่การที่ข้า(3)นิ่งๆ ให้นึกให้เจ้าฟุ้งเพื่อยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้า(4)ไม่ทำอะไร เพราะข้า(5)มั่งมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคองผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่ข้าเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะข้า(6)ไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้า(7)จะมั่งมีสักร้อยเท่าร้อยละไฮลด์เมืองไทยข้า(8)ก็คงไม่ทนเป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหน้า ถ้าไม่อย่างนั้นข้า(9)บอกล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน...

ข้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหั่ว

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้า(1)สูงขึ้นเรื่อยไป แต่รายงานที่รับจากมิสเทอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้า(2)เรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ ...

ความข้อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้า(3)ก็มีมันอยู่บ้าง เจ้า(4)คงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า...

...เมื่อเจ้า(5)รู้จักสังเกตเจ้า(6)จะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน...

แต่การที่ข้านิ่งๆ ให้นึกให้เจ้า(7)ฟุ้งเพื่อยมานานนี้ เจ้า(8)ต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ทำอะไร เพราะข้ามั่งมีคงจะทนให้เจ้า(9)ใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคองผู้เป็นลูก ถ้า เจ้า(10)เข้าใจเช่นนั้นไม่ข้าเจ้า(11)จะได้รับความลำบากนัก เพราะข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้ เจ้า(12)สุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมั่งมีสักร้อยเท่าร้อยละไฮลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้า(13)มีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้า(14)จงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหน้า ถ้าไม่อย่างนั้นข้าบอกล่วงหน้าได้ว่าเจ้า(15)จะเดือดร้อน ถ้าแลใครหลงเป็นหนี้ของเจ้า(16) ก็จะพลอยเดือดร้อนต้องวิ่งต้องเดินด้วยเหมือนกัน

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10)(11)(12)(13)(14)(15)(16) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง นายสนธิ์

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไป...

เขา เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง คนอื่น

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหงื่อไหลไคลย้อยนั้นให้เอาสติริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอบหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

มัน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึงอนุพากย์ คนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ

1.4 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

แต่การที่ข้าพเจ้าให้เจ้าฟังเพื่อยमानานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าพเจ้าไม่ว่าอะไร เพราะข้าพเจ้ามี คงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจ เช่นนั้น(1)ไม่ข้าพเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะข้าพเจ้าได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่าย เช่นนั้น(2) เลย...

เช่นนั้น(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึงประโยค ข้าพเจ้ามีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก

1.5 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

ข้าพเจ้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นเรื่อยไป แต่รายงานที่รับจากมิสเดอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับออกแชร์ดีเป็นเซอร์เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับเอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่ไม่รู้จักอ่อน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความข้อนี ข้าพเจ้า มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า...

ความข้อนี เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย เพื่ออ้างถึงข้อความ ข้าพเจ้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นเรื่อยไป แต่รายงานที่รับจากมิสเดอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลย ถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับออกแชร์ดีเป็นเซอร์เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับเอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่ไม่รู้จักอ่อน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความขื่อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่า ในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงอเวจี เหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ลืดยาก...

มนุษย์จำพวกนี้ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย เพื่ออ้างถึงประโยค มนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

...แต่รายงานที่ ๐(1) รับจากมิดเดิลไวด์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ ๐(2) ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบริษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับ ๐(3) ออกแชร์ดีเป็นเชอร์ ๐(4) เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับ ๐(5) เอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

๐(1)(2)(3)(4)(5) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ข้า จากข้อความ ...แต่รายงานที่ ข้า รับจากมิดเดิลไวด์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ ข้า ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบริษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับ ข้า ออกแชร์ดีเป็นเชอร์ ข้า เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับ ข้า เอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความขื่อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะ ๐ หวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง...

๐ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ข้า จากข้อความ ความขื่อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะ ข้า หวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง...

แต่การที่ข้านิ่งๆ ปล่อยให้มานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร เพราะข้ายังมี ๐ คงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก...

๐ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ข้า จากข้อความ แต่การที่ข้านิ่งๆ ปล่อยให้มานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร เพราะข้ายังมี ข้า คงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก...

ความขื่อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัว ๐(1) ไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือ ๐(2) ตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ลืดยากที่ ๐(3) เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง...

๐(1)(2)(3) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ ความขื่อนี้ข้านิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็

มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวเจ้าไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือเจ้าตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ผู้ยาก ที่เจ้าเห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง...

...เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ ๑(๑) ประมาณว่า ๑(๒) จะได้ในภายหน้า...

๑(๑)(๒) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ ...เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่เจ้าประมาณว่าเจ้าจะได้ในภายหน้า...

...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมาก ๑(๑) เป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้ว ๑(๒) ก็ใช้ไปๆ หรือหากว่า ๑(๓) จะหาได้เอง ๑(๔) ก็หาได้ด้วย ๑(๕) ไม่สู้ต้องออกนํ้ากัณฑ์น้ำแรงก็มากนักน้อย เช่น ๑(๖) ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำเป็นต้น...

๑(๑)(๒)(๓)(๔)(๕)(๖) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ คนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่าย จากข้อความ ...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกต เจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายจะหาได้เองคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายก็หาได้ด้วยคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายไม่สู้ต้องออกนํ้ากัณฑ์น้ำแรงก็มากนักน้อย เช่น คนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำเป็นต้น

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหงื่อไหลไคลย้อยนั้น ให้เอาสัตริยาภรณ์ชนิดหนึ่งที่เรียกคอบหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน ๑ จึงจะควักเงินออกซื้อ

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ มัน จากข้อความ

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหงื่อไหลไคลย้อยนั้น ให้เอาสัตริยาภรณ์ชนิดหนึ่งที่เรียกคอบหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน มัน จึงจะควักเงินออกซื้อ

2.2 การเชื่อมโยงความด้วยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

ข้าได้สังเกต ๑ มานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เจ้า จากข้อความ ข้าได้สังเกตเจ้ามานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป...

...เพราะข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุ่ยสุ่ยเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมีสักร้อยเท่า รอดสะไคด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทน ๑(1) เป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลิกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหลัง ถ้าไม่อย่างนั้น ข้าบอก ๑(2) ล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน...

๑ (1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เจ้า จากข้อความ ...เพราะข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุ่ยสุ่ยเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมีสักร้อยเท่า รอดสะไคด์เมืองไทย ข้าก็คงไม่ทนเจ้าเป็นแน่ เพราะฉะนั้น ถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลิกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหลัง ถ้าไม่อย่างนั้นข้าบอกเจ้าล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน...

ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงานที่รับจากมิตเตอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลง๑ไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบริษัท คำขายก็ใช้ไม่ได้...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ ทุน จากข้อความ ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงานที่รับจากมิตเตอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงทุนไปนั้นเลย ถ้าเป็นการของบริษัทคำขายก็ใช้ไม่ได้...

...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุ่ยสุ่ยนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหา ๑(1) ไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหา ๑(2) ได้เองก็หา ๑(3) ได้ด้วยไม่สู้ต้องออกน้ำพักน้ำแรงก็มากนัก...

๑(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความด้วยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เงิน จากข้อความ ...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุ่ยสุ่ยนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาเงินไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหาเงินได้เองก็หาเงินได้ด้วยไม่สู้ต้องออกน้ำพักน้ำแรงก็มากนัก...

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหวี่ยงโคลย้อยนั้นให้เอา สัตริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอกหมามาให้ ๑(1) อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกชื่อ๑(2)

๑(1) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละห้วนนามในตำแหน่งกรรม คือ คนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ

๑(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละห้วนนามในตำแหน่งกรรม คือ คอหมา

จากข้อความ ...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหิงอไหลโคลย้อยนั้นให้อาสตริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอหมามาขายให้คนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆอันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อคอหมา

แต่การที่ขำนี้ดูให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าขำไม่ว่าอะไร เพราะขำมั่งมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจ ๑ เช่นนั้นไม่เข้าเจ้าจะได้รับความลำบากนัก...

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละห้วนนามในตำแหน่งกรรม คือ ขำ จากข้อความ แต่การที่ขำนี้ดูให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่า ขำไม่ว่าอะไร เพราะขำมั่งมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจขำเช่นนั้นไม่เข้า เจ้าจะได้รับความลำบากนัก...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

...เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่สู้ยาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็(1)มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงินเป็น แต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไป...

ความข้อนี้ขำนี้ๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็(2)มีมันอยู่บ้าง...

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็(3)ต้องเหิงอไหลโคลย้อยนั้นให้อาสตริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็(4)คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

ก็(1)(2)(3)(4) แล้วก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้อำนาจเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นรำไป แต่(1)รายงานที่รับจากมิสเดอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้น ตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขาย

ก็ใช้ไม่ได้...

ความข้อนี้ข้างนี้ๆ มานาน เพราะหวังอยู่ในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดี โดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ผู้ยาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกต เจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงินเป็น แต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกนํ้ากตึ้นน้ำแรงก็มากน้อย เช่น ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำ เป็นต้น ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหงื่อไหลไคลย้อยนั้น ให้เอาสัตรียาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอกหมา มาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

แต่(2)การที่ข้างนี้ๆ ให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่า ข้าไม่ว่าอะไร เพราะข้ายังมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก...

แต่(1)(2) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกัน

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นเรื่อยไป แต่รายงานที่รับจากมิตเตอร์ไม่ได้แสดงว่า เจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลย ถ้า(1)เป็นการของบริษัทค้าขาย ก็(1)ใช้ไม่ได้...

แต่การที่ข้างนี้ๆ ให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร เพราะข้ายังมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้า(1)เจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่ข้าเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมั่งมีสักร้อยเท่าอรธะไฮลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้า(2)เจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหลัง ถ้า(3)ไม่อย่างนั้นข้าบอกล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน ถ้า(2)แลใครหลงเป็นหนี้ของเจ้า ก็(2)จะพลอยเดือดร้อนต้องวิ่งต้องเดินด้วยเหมือนกัน

เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกนํ้ากตึ้นน้ำแรงก็มากน้อย

ถ้า...ก็(1)(2) ถ้า(1)(2)(3) หากว่า...ก็ เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

ข้าได้สังเกตมานานแล้วว่า เงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงานที่รับจากมิสเดอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับออกเครดิตเป็นชอร์เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายลงในแม่น้ำเจ้าพระยา หรือ(1) อย่างเดียวกับเอาข้าวเต็มท้องมาต้มขุนหมูที่ไม่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความข้อนี้น่าสนใจ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือ(2) ตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่ลำบาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไป หรือ(3) หากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกนํ้ากักตุนน้ำแรงก็มากนัก...

หรือ(1)(2)(3) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่า คนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงินเป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไป หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกนํ้ากักตุนน้ำแรงก็มากนัก...

เป็นแต่ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

ความข้อนี้น่าสนใจ มานาน เพราะ(1)หวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า...

...แต่การที่ข้านี้จึงดูให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร เพราะ(2) ข้ามั่งมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่ข้าเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะ(3) ข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมีสักกร้อยเท่ารอตตะไคลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่...

เพราะ(1)(2)(3) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

...ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเงื่อไหลไคลย้อยนั้นให้เอาตริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอบหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน

จึงจะควักเงินออกซื้อ

...ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่เข้าเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะข้าไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสุรุ่ยสุร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมั่งมีสักร้อยเท่ารอสะไฮลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่...

จึง ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงผล

3.7 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

ข้าได้สังเกตมานานแล้วว่า เงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงชันรำไป แต่รายงานที่(1)รับจากมิสเดอไวต์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่(2)ลงไปในนั้นเลยถ้าเป็นการของบริษัทค้าขายก็ใช้ไม่ได้ เท่ากับออกเครดิตเป็นเซอร์โฮเงินมาซื้อพริกตำละลายเล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออย่างเดียวกับเอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่(3)ไม่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

...เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่(4)ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่สุ้ยากที่(5)เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่า คนที่(6)ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่(7)ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน...

...ส่วนคนจำพวกที่(8)กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหี่ยวโหลไคลย้อยนั้น ให้เอาสัตรียาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่(9)เรียกคอกหมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง...

แต่การที่(10) ข้าจึงดูให้เจ้าฟุ่มเฟือยมานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร...

...เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่(11)ประมาณว่าจะได้ในภายหลัง...

ที่(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10)(11) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.8 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง

...หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกน้ำภักดีน้ำแรงก็มากนัก เช่น ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำเป็นต้น...

เช่น เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง

3.9 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

...เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่ายนั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหา

ได้เองก็หาได้ด้วยไม่ผู้ต้องออกน้ำภักดีน้ำแรงก็มากน้อย เช่น ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำ เป็นต้น

ส่วน คนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหงื่อไหลไคลย้อยนั้นให้เอา สัตริยาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอบมาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลับก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

ส่วน เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

3.10 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

...เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟ เหมือนแมลงเม่า หรือ ตรงแนวไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่สู้ยาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง **เมื่อ** เจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินทองสุรุ่ยสุร่าย นั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน...

เมื่อ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.11 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

ข้าได้สังเกตมานานแล้ว ว่าเงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงาน ที่รับจากมิสเตอร์ไวด์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขาย ก็ใช้ไม่ได้ **เท่ากับ** ออกเซร์ตีเป็นเซอร์เอาเงินมาซื้อพริกตำละลายลงในแม่น้ำเจ้าพระยา หรือ **อย่างเดียวกับ** เอาข้าวเข้มทองมาต้มขุนหมูที่ไม่รู้จักอ้วน ไม่มีประโยชน์ตรงไหนเลย

ความข้อนี้ขำนึ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่ตรงแนวไปเข้ากองไฟ **เหมือน(1)** แมลงเม่า หรือตรงแนวไปลงอเวจี **เหมือน(2)** มนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น..

เท่ากับ อย่างเดียวกับ เหมือน(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ

3.12 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวคำพูด ความคิด

ข้าได้สังเกตมานานแล้วว่า เงินประเภทรายจ่ายของเจ้าสูงขึ้นไป แต่รายงาน ที่รับจากมิสเตอร์ไวด์ไม่ได้แสดงว่าเจ้าเรียนดีขึ้นตามส่วนทุนที่ลงไปนั้นเลยถ้าเป็นการของบรรษัทค้าขาย ก็ใช้ไม่ได้...

ว่า เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด

3.13 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ

...ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่เข้าใจเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะเข้าใจไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้าสรุ่ยสร่ายเช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมั่งมีสักร้อยเท่ารอหะไฮลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่ **เพราะฉะนั้น** ถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหน้า...

เพราะฉะนั้น เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบสรุปความ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

ความซ้ำนี้ซ้ำนิ่งๆ มานาน เพราะหวังอยู่ว่าในสมองเจ้าก็มีมันอยู่บ้าง เจ้าคงมีเวลายังหย่อนรู้สึกตัวไม่**ตรงแนว**ไปเข้ากองไฟเหมือนแมลงเฝ้า หรือ**ตรงแนว**ไปลงอเวจีเหมือนมนุษย์จำพวกที่ตั้งใจหาดีโดยให้ร้ายแก่ผู้อื่น มนุษย์จำพวกนี้หาไม่สู้ยาก ที่เห็นหน้าเป็นคนมีหน้ามีตาอยู่ก็มีบ้าง เมื่อเจ้ารู้จักสังเกตเจ้าจะสังเกตได้ว่าคนที่ใช้เงินของ**สรุ่ยสร่าย**นั้น โดยมากเป็นพวกที่ไม่เคยต้องเหน็ดเหนื่อยในเรื่องหาเงิน เป็นแต่คนอื่นเขาหาไว้ให้แล้วก็ใช้ไปๆ หรือหากว่าจะหาได้เองก็หาได้ด้วยไม่สู้ต้องออกน้ำพักน้ำแรงก็มากนักน้อย เช่น ได้เงินเดือนเกินส่วนงานที่ทำ เป็นต้น ส่วนคนจำพวกที่กว่าจะหาเงินได้แต่ละบาทๆ ก็ต้องเหี่ยวโหลไคลย้อยนั้นให้เอาสัตรียาภรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกคอบมามาขายให้อันละ 3 ตำลึง มันก็คิดหน้าคิดหลังเสียสองกลีบก่อน จึงจะควักเงินออกซื้อ

แต่การที่ซ้ำนิ่งๆ ให้เจ้า**พุ่มเพื่อย**มานานนี้ เจ้าต้องอย่าเข้าใจผิดไปว่าข้าไม่ว่าอะไร เพราะข้ามั่งมีคงจะทนให้เจ้าใช้เงินเช่นกรวดเช่นทรายตามใจพ่อเจ้าประคุณผู้เป็นลูก ถ้าเจ้าเข้าใจเช่นนั้นไม่เข้าใจเจ้าจะได้รับความลำบากนัก เพราะเข้าใจไม่ได้ตั้งใจจะทนให้เจ้า**สรุ่ยสร่าย**เช่นนั้นเลย ถึงข้าจะมั่งมีสักร้อยเท่ารอหะไฮลด์เมืองไทยข้าก็คงไม่ทนเป็นแน่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้ามีประสงค์จะหลบหลีกความลำบาก เจ้าจงหัดประมาณเงินรายจ่ายในเวลานี้ให้พอๆ กับที่ประมาณว่าจะได้ในภายหน้า ถ้าไม่อย่างนั้นข้าบอกล่วงหน้าได้ว่าเจ้าจะเดือดร้อน ถ้าแลใครหลงเป็นหนี้ของเจ้า ก็จะไม่พลอยเดือดร้อนต้องวิ่งต้องเต็นด้วยเหมือนกัน

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูปและการซ้ำความ ดังนี้

การซ้ำรูป คือ **ตรงแนว** - **ตรงแนว** ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน

การซ้ำความ คือ **สรุ่ยสร่าย** - **พุ่มเพื่อย** - **สรุ่ยสร่าย**

ตัวอย่าง

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือวิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารไนก็ราคาแพง สุภาชีวิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วยวิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าตายแต่หนุ่มก็ตกนรกเร็ว ถ้าตายแก่บางทีตกแต่ยังไม่ตายก็ได้ดังมีตัวอย่างอยู่บ้าง

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่าย ๆ เพราะข้าจะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้าสมควรจะได้ และถึงเวลานี้อายุข้าหลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ข้าก็ยังกำลังวังชากริยาอาการว่องไวดีอยู่ ข้าตั้งใจอยู่ว่าจะไม่ตายลงไปเพื่อความสะดวกแก่เจ้า

จดหมายจางวางหรั ฉบับที่ 2 หน้า 29 – 30.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่าย ๆ เพราะข้า(1)จะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้าสมควรจะได้ และถึงเวลานี้อายุข้า(2)หลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ข้า(3)ก็ยังกำลังวังชากริยาอาการว่องไวดีอยู่ ข้า(4)ตั้งใจอยู่ว่าจะไม่ตายลงไปเพื่อความสะดวกแก่เจ้า

ข้า(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่ออ้างถึง จางวางหรั

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

...สุภาชีวิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้า(1)ย่อมทราบอยู่แล้ว...

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้า(2)จะได้ง่าย ๆ เพราะข้าจะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้า(3)สมควรจะได้ และถึงเวลานี้อายุข้าหลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ข้าก็ยังกำลังวังชากริยาอาการว่องไวดีอยู่ ข้าตั้งใจอยู่ว่าจะไม่ตายลงไปเพื่อความสะดวกแก่เจ้า(4)

เจ้า(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง เจ้าสนธิ

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือคนอื่นเขา(1)ยื่นให้เมื่อเขา(2)ยังเป็นทางหนึ่ง เขา(3)ทิ้งไว้ให้เมื่อเขา(4)ตายทางหนึ่ง...

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้วคือ เขา(5)ยื่นให้ เมื่อเขา(6)ยังเป็นหรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขา(7)ตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่าย...

เขา(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง คนอื่น

...แต่ถ้าจะนำมาจารในกัรคาไฟเบ๊ยสุภาษิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้ายอมทราบอยู่แล้ว...

เขา เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง สุภาษิตอาหรับ

1.4 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือวิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารในกัรคาไฟเบ๊ยสุภาษิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้ายอมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วยวิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าตายแต่หนุ่มก็ตกรกเร็ว ถ้าตายแก่บางทีตกแต่ยังไม่ตายก็ได้ดังมีตัวอย่างอยู่บ้าง

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นหรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่าย...

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย เพื่ออ้างถึงข้อความ... วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารในกัรคาไฟเบ๊ยสุภาษิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้ายอมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วยวิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าตายแต่หนุ่มก็ตกรกเร็ว ถ้าตายแก่บางทีตกแต่ยังไม่ตายก็ได้ดังมีตัวอย่างอยู่บ้าง

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

...ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือวิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารในกัรคาไฟเบ๊ยสุภาษิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้ายอมทราบอยู่อยู่แล้ว...

๑ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ สุภาสิตอาหรับ จากข้อความ ...ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารไนก็ราคาไฟเบี่ย สุภาสิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบ สุภาสิตอาหรับ อยู่แล้ว...

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้อยตาม

...ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก...

ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

...ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้า จะนำมาจารไนก็ราคาไฟเบี่ย สุภาสิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว...

...เพราะข้าจะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้าสมควรจะได้ แลถึงเวลานี้อายุข้าหลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ข้า ก็ยังมีกำลังวังชากริยาอาการว่องไวดีอยู่...

แต่ แต่...ก็ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกัน

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็ว นั้น ถ้า(1) พุดกันโดยตรงไปตรงมา ก็(1) มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ ถ้า(2) จะนำมาจารไน ก็(2) ราคาไฟเบี่ย สุภาสิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วยวิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้ ถ้า(3) ตายแต่หนุ่ม ก็(3) ตกนรกเร็ว ถ้า(4) ตายแก่บางทีตกแต่ยังไม่ตาย ก็(4) ได้ดังมีตัวอย่างอยู่บ้าง

ถ้า...ก็(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือ ทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น...

หรือ เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่ายๆ **เพราะ**ข้าจะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้าสมควรจะได้...

เพราะ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.6 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่(1)เจ้าจะได้ง่ายๆ เพราะข้าจะไม่ยื่นให้ก่อนที่(2)เจ้าสมควรจะได้...

ที่(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.7 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็ว นั้น ถ้าพูดกันโดยทางตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ(1)คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็ว ด้วยวิธีเดินกรอก คือ(2)วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจรรไนก็ราคาไฟเบี่ย...

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ(3)เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น...

คือ(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

3.8 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็ว นั้น ถ้าพูดกันโดยทางตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก...

ส่วน เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

3.9 ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์

...แต่ถึงเวลานี้อายุข้าหลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ข้าก็ยังกำลังวังชากริยาอาการ ว่องไวดีอยู่ ข้าตั้งใจอยู่ว่าจะไม่ตายลงไป**เพื่อ**ความสะดวกแก่เจ้า

เพื่อ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์

3.10 ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ

...ส่วนการมั่งมีเร็วด้วย(1)วิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารไนก็ราคาไฟเบี่ย สุภาชิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วย(2)วิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้...

ด้วย(1)(2) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ

3.11 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยทางตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อ(1)เขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อ(2)เขาตายทางหนึ่ง...

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อ(3)เขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อ(4)เขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่ายๆ...

เมื่อ(1)(2)(3)(4) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.12 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวคำพูด ความคิด

...แต่ถ้าจะนำมาจารไนก็ราคาไฟเบี่ย สุภาชิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว...

ว่า เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

วิธีที่มนุษย์เราจะมั่งมีได้รวดเร็วขึ้น ถ้าพูดกันโดยทางตรงไปตรงมาก็มีอยู่สองทาง คือ คนอื่นเขายื่นให้เมื่อเขายังเป็นทางหนึ่ง เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายทางหนึ่ง ส่วนการมั่งมีเร็วด้วยวิธีเดินกรอก คือ วิธีมีดๆ เลี้ยวๆ ลดๆ นั้นก็มีมาก แต่ถ้าจะนำมาจารไนก็ราคาไฟเบี่ย สุภาชิตอาหรับเขาว่า ลิ่นยาวทำชีวิตสั้น เจ้าย่อมทราบอยู่แล้ว การมั่งมีด้วยวิธีเดินกรอกนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าตายแต่หนุ่มก็ตกนรกเร็ว ถ้าตายแก่บางทีตกแต่ยังไม่ตายก็ได้ดังมีตัวอย่างอยู่บ้าง

วิธีมั่งมีโดยตรงไปตรงมาทั้งสองชนิดที่กล่าวมาแล้ว คือ เขายื่นให้เมื่อเขายังเป็น หรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตายนั้น ไม่เป็นวิธีที่เจ้าจะได้ง่ายๆ เพราะซ้ำจะไม่ยื่นให้ก่อนที่เจ้าสมควรจะได้ แลถึงเวลานี้อายุเข้าหลายสิบเข้าไปแล้วก็จริง แต่ซ้ำก็ยังมีการลังวังซากิริยาอาการร่อกว้างใจอยู่ ข้างใจอยู่ว่าจะไม่ตายลงไปเพื่อความสะดวงแก่เจ้า

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ เขายืนให้
เมื่อเขายังเป็น - เขาทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตาย - เขายืนให้เมื่อเขายังเป็นหรือทิ้งไว้ให้เมื่อเขาตาย
ซึ่งเป็นการซ้ำบางส่วน

การสังสรณเร่องการคบคน

ตัวอย่าง

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอัปรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อัปรีจนได้ แต่คงจะอัปรีไปคนละ
อย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเบ๊ย ถ้ามันไม่ใครมีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้
มันก็เล่นซิมเซ็กจับยี่ก็ แล้วเลยถึงโปถั่วหัวโต ตามหมู่คนที่มันสมาคม ถ้าแหละมันรู้จักซึกโกไหวดี
คนเขาหลงลมมันเขาก็จ้างมันใช้ แต่อย่าคิดเป็นอันขาดว่ามันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจ
มันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

จดหมายจางวางหรั้า ฉบับที่ 1 หน้า 20.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนามบุรุษที่ 3

เด็กที่มัน(1)เกิดมาสำหรับอัปรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมัน(2)ก็อัปรี
จนได้ แต่คงจะอัปรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมัน(3)จะเล่นเบ๊ย ถ้ามัน(4)ไม่ใครมีโอกาส
มัน(5)ก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้ มัน(6)ก็เล่นซิมเซ็กจับยี่ก็ แล้วเลยถึงโปถั่วหัวโต ตามหมู่คน
ที่มัน(7)สมาคม ถ้าแหละมัน(8)รู้จักซึกโกไหวดี คนเขาหลงลมมันเขาก็จ้างมัน(9)ใช้ แต่อย่าคิด
เป็นอันขาดว่ามัน(10)ตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมัน(11)อยู่กับถั่วกับโปของมัน(12)ต่างหาก

มัน(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8)(9)(10)(11)(12) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยง
ความโดยการอ้างถึงสรพนามบุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง เด็ก

...ถ้ามันไม่ใครมีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้ มันก็เล่นซิมเซ็ก
จับยี่ก็...

มัน เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนามบุรุษที่ 3
เพื่ออ้างถึง โอกาส

...ถ้าแหละมันรู้จักซึกโกไหวดี คนเขา(1)หลงลมมันเขา(2)ก็จ้างมันใช้...

เขา(1)(2) เป็นรูปภาพาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรพนาม
บุรุษที่ 3 เพื่ออ้างถึง คน

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น ๑(1) จะไปเมืองนอกหรือ๑(2) อยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่๑(3) คงจะอับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเบี้ย ถ้ามันไม่ใคร่มีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง...

๑(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เด็ก จากข้อความ เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น เด็ก จะไปเมืองนอกหรือเด็ก อยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่เด็กคงจะอับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเบี้ย ถ้ามันไม่ใคร่มีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง...

...คนเขาหลงมัวมันเขาก็จ้ำงมันใช้ แต่๑อย่าคิดเป็นอันขาดว่ามันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

๑ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ ...คนเขาหลงมัวมันเขาก็จ้ำงมันใช้ แต่เจ้าอย่าคิดเป็นอันขาดว่ามันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่คงจะ อับรีไปคนละอย่าง...

...ถ้ามันไม่ใคร่มีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้ มันก็เล่นชิมเซ็กจับยี่กี แล้วเลยถึงไปถั่วหัวโต ตามหมู่คนที่มันสมาคม...

ก็ แล้ว เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่(1)คงจะอับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเบี้ย ถ้ามันไม่ใคร่มีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้ มันก็เล่นชิมเซ็กจับยี่กี แล้วเลยถึงไปถั่วหัวโต ตามหมู่คนที่มันสมาคม ถ้าแหละมันรู้จักขี่หกโกไหว่ดี คนเขาหลงมัวมันเขาก็จ้ำงมันใช้ แต่(2)อย่าคิดเป็นอันขาดว่ามันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

แต่(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

...เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเปีย ถ้า(1)มันไม่มีใครมีโอกาสมันก็(1)เล่นเพียงไฟตอง ถ้า(2)โอกาสมันให้ มันก็(2)เล่นซิมเซ็กจับยี่กี แล้วเลยถึงไปถั่วหัวโต ตามหมู่คนที่มันสมาคม ถ้า(3)แหละมันรู้จักขี่หกโกไหว่ดี คนเขาหลงลมมันเขาก็จ้งมันใช้(3)...

ถ้า...ก็(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.4 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่คงจะ อับรีไปคนละอย่าง...

หรือ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบให้เลือก

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

...คนเขาหลงลมมันเขาก็จ้งมันใช้ แต่อย่าคิดเป็นอันขาดว่ามันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

เพราะ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.6 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอก หรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่คงจะ อับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเปีย...

เป็นต้นว่า เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่คงจะ อับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่าเด็กที่สันดานมันจะเล่นเปีย...

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป คือ อับรี - อับรี ซึ่งเป็นการซ้ำทุกส่วน

เด็กที่มันเกิดมาสำหรับอับรีนั้น จะไปเมืองนอกหรืออยู่เมืองในมันก็อับรีจนได้ แต่คงจะอับรีไปคนละอย่าง เป็นต้นว่า เด็กที่สันดานมันจะเล่นเปีย ถ้ามันไม่มีใครมีโอกาสมันก็เล่นเพียงไฟตอง ถ้าโอกาสมันให้ มันก็เล่นซิมเซ็กจับยี่กี แล้วเลยถึงไปถั่วหัวโต ตามหมู่คนที่มันสมาคม ถ้าแหละมันรู้จักขี่หกโกไหว่ดี คนเขาหลงลมมันเขาก็จ้งมันใช้ แต่อย่าคิดเป็นอันขาดว่า มันตั้งใจทำงานให้เจ้าขุนมูลนาย เพราะใจมันอยู่กับถั่วกับโปของมันต่างหาก

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำความ คือ **เบี้ย - ไฟตอง - ชิมแซ็กจับยี่กี - โบถั่วหัวโต - ถั่วกับโบ** ซึ่งเป็นการซ้ำความในระดับคำ โดยมี ความหมายพ้องกัน คือ กล่าวถึงการเล่นพนัน

การสังสรเรื่องการมีคู่ครอง ตัวอย่าง

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไส้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพ ที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกัน ถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะ มนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นยอมให้กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

จดหมายจางวางหรั ฉบับที่ 6 หน้า 109 – 110.

จากตัวอย่างข้างต้นพบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 2

เมื่อเจ้า(1)แต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้า(2)จงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้า(3) ไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้า(4)ได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไส้สิ้นพุงเจ้า(5)แล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูด อีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า(6) เจ้า(7)คงแพ้จนได้ ...

เจ้า(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดย การอ้างถึง สรรพนามบุรุษที่ 2 เพื่ออ้างถึง เจ้าสนธิ์

1.2 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไส้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน ...

เขา เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงสรรพนามบุรุษที่ 3 เพื่อ อ้างถึง เมีย

1.3 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

...ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็น สัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของ หญิงอยู่เสมอ...

นั่น เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ เพื่ออ้างถึง การกล่าวคำสุดท้าย

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าØ(1) เกิดขัดใจกับเมียเจ้า จงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกัน ถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น Ø(2) ยอมให้กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

Ø(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เจ้า จากข้อความ เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเจ้า เกิดขัดใจกับเมียเจ้า จงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกัน ถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเจ้ายอมให้กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้า จงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ Ø(1) ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะØ(2) เป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า...

Ø(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ เขา จากข้อความ เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้า จงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ เขา ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเขาเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า...

...ผัวกับเมียอยู่ด้วยกัน ถ้าØ(1)ไม่วิวาทกันบ้างØ(2)ก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง...

Ø(1)(2) เป็นรูปภาพที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งประธาน คือ ผัวกับเมีย จากข้อความ ...ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าผัวกับเมียไม่วิวาทกันบ้าง ผัวกับเมียก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง...

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจง๐(๑)ว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจง๐(๒)แจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไร้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นยอมให้๐(๓)กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

๐(๑)(๒)(๓) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เมีย จากข้อความ เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงเมียว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงเมียแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไร้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น ยอมให้เมียกล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไร้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้ ๐ จนได้...

๐ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม คือ เขา จากข้อความ เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นไร้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้เขาจนได้...

3. การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมที่พบในตัวอย่างข้างต้นมี ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

...ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ...

แต่ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

3.2 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกัน ถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง...

ถ้า ถ้า...ก็ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

3.3 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะ(1) เมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะ(2) เป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะ(3) มนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง

เพราะ(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

3.4 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่(1)ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่(2)ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่(3)ต้องวิวาทกันบ้าง...

ที่(1)(2)(3) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ

3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

เมื่อ(1)เจ้าแต่งงานแล้ว(1) ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่า เจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อ(2)เจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว(2)...

เมื่อ...แล้ว(1)(2) เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้คำเชื่อม แสดงความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.6 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

...ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ...

คือ เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการใช้อำนาจเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

3.7 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นยอมให้กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

เพราะฉะนั้น เป็นรูปภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ โดยการใช้อำนาจเชื่อมแสดงความสัมพันธ์แบบสรุปความ

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

เมื่อเจ้าแต่งงานแล้ว ถ้าเกิดขัดใจกับเมียเจ้าจงอย่าเพียรชี้แจงว่าเจ้าไม่ใช่ผู้ผิด เพราะเมื่อเจ้าได้ชี้แจงแจ่มแจ้งจนปัญญาสิ้นได้สิ้นพุงเจ้าแล้ว เขายังจะมีคำที่ยังไม่ได้พูดอีกกระบวน เพราะเป็นแม่ทัพที่ใช้กองหนุนดีกว่าเจ้า เจ้าคงแพ้จนได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันถ้าไม่วิวาทกันบ้างก็ผิดธรรมดา เพราะมนุษย์มีสภาพเป็นสัตว์ที่ต้องวิวาทกันบ้าง แต่การกล่าวคำสุดท้ายในการวิวาท (คือความชนะ) นั้น ย่อมจะเป็นสิทธิ์ของหญิงอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นยอมให้กล่าวเสียเร็วๆ เห็นจะดีกว่า

จากตัวอย่างข้างต้น พบการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ ประเภท การซ้ำรูป ดังนี้

ชี้แจง - ชี้แจง เป็นการซ้ำทุกส่วน

วิวาท - วิวาท - การวิวาท เป็นการซ้ำบางส่วน

การกล่าว - กล่าว เป็นการซ้ำบางส่วน

จากการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการดำเนินชีวิต ได้แก่เรื่อง การทำงาน การใช้จ่าย การคบคน และการมีคู่ครอง พบการเชื่อมโยงความประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง พบประเภทต่างๆ ได้แก่ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ และการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย ปรากฏดัง ตาราง 5

ตาราง 5 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง	ลักษณะคำที่ปรากฏ
สรรพนามบุรุษที่ 1 ข้า	
การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม สรรพนามบุรุษที่ 2 เจ้า	
สรรพนามบุรุษที่ 3 เขา, มัน	
การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้	นั่น, เช่นนั้น
การอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย	ความข้อนี้ คนสองจำพวกนี้ มนุษย์จำพวกนี้

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ พบ การละหน่วยนาม ปรากฏดัง ตาราง 6

ตาราง 6 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการละ	ตำแหน่งที่ปรากฏ
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการละที่ปรากฏ	ประธาน กรรม
การละหน่วยนาม	

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม พบการใช้คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ประเภทต่างๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล ความสัมพันธ์แบบขยายความ ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด ความสัมพันธ์แบบให้เลือก ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์ ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น และความสัมพันธ์แบบสรุปความ ซึ่งปรากฏดัง ตาราง 7

ตาราง 7 การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเรื่องการเดินทางชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม	
ลักษณะความสัมพันธ์	คำที่ปรากฏ
ความสัมพันธ์แบบคล้อยตาม	และ ก็ แล้ว แล้วก็
ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง	แต่ แต่...ก็
ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข	ถ้า ถ้า...ก็ หากว่า...ก็
ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ	เพราะ ด้วย เป็นแต่
ความสัมพันธ์แบบแสดงผล	จึง ก็
ความสัมพันธ์แบบขยายความ	ที่ ซึ่ง อัน
ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน	ส่วน
ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลา	เมื่อ เมื่อ...แล้ว
อย่างไรอย่างหนึ่ง	
ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ	เหมือน เท่ากับ อย่างเดียวกับ
ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด	ว่า
ความสัมพันธ์แบบให้เลือก	หรือ
ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด	คือ
ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง	เช่น เป็นต้นว่า
ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์	เพื่อ
ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ	ด้วย
ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น	ตั้งแต่
ความสัมพันธ์แบบสรุปความ	เพราะฉะนั้น

4. การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ พบการซ้ำรูป และการซ้ำความ ปรากฏดัง ตาราง 8

ตาราง 8 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำคำเชื่อมในเนื้อหาเรื่องการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ	
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำที่ปรากฏ	การซ้ำรูป การซ้ำความ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่านี้ มีความมุ่งหมายในการศึกษา ค้นคว้า คือ เพื่อศึกษาลักษณะกลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ได้แก่ การอ้างถึง การละ การใช้คำเชื่อม และการซ้ำ โดยแบ่งเนื้อหาในจดหมายจางวางหว่าเป็นการสั่งสอนในเรื่องการศึกษา และการดำเนินชีวิต ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. เนื้อหาที่เป็นคำสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา พบลักษณะการเชื่อมโยงความ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง
 - 1.1.1 การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม
 - 1.1.2 การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้
 - 1.1.3 การอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย
 - 1.2 การเชื่อมโยงความโดยการละ
 - 1.2.1 การละหน่วยนาม
 - 1.2.2 การละหน่วยกริยา
 - 1.3 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม
 - 1.3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม
 - 1.3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง
 - 1.3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข
 - 1.3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ
 - 1.3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล
 - 1.3.6 ความสัมพันธ์แบบขยายความ
 - 1.3.7 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน
 - 1.3.8 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง
 - 1.3.9 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ
 - 1.3.10 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด
 - 1.3.11 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก
 - 1.3.12 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

1.4 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

1.4.1 การซ้ำรูป

1.4.2 การซ้ำความ

1.4.3 การซ้ำโครงสร้าง

2. เนื้อหาที่เกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการดำเนินชีวิต แบ่งเป็นการสั่งสอนในเรื่องต่างๆ คือ การทำงาน การใช้จ่าย การคบคน และการมีคู่ครอง โดยพบลักษณะการเชื่อมโยงความ ดังต่อไปนี้

2.1 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

2.1.1 การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม

2.1.2 การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้

2.1.3 การอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย

2.2 การเชื่อมโยงความโดยการละ พบ การละหน่วยนาม

2.3 การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

2.3.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

2.3.2 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

2.3.3 ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข

2.3.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

2.3.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

2.3.6 ความสัมพันธ์แบบขยายความ

2.3.7 ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน

2.3.8 ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3.9 ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ

2.3.10 ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด

2.3.11 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

2.3.12 ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด

2.3.13 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง

2.3.14 ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์

2.3.15 ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ

2.3.16 ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น

2.3.17 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ

2.4 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

2.4.1 การซ้ำรูป

2.4.2 การซ้ำความ

จากผลการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่าข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางแสดงการเชื่อมโยงความในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอน เรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต ดัง ตาราง 9 – 12

ตาราง 9 การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง	ลักษณะคำที่ปรากฏ
การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม	สรรพนามบุรุษที่ 1 ข้า
	สรรพนามบุรุษที่ 2 เจ้า
	สรรพนามบุรุษที่ 3 เขา มัน
การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้	นี้ นั้น เช่นนั้น เหล่านั้น
การอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย	ความข้อนี้ คนสองจำพวกนี้ มนุษย์
	จำพวกนี้ ของเหล่านี้

ตาราง 10 การเชื่อมโยงความโดยการละในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการละ	ตำแหน่งที่ปรากฏ
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการละที่ปรากฏ	ประธาน
	กรรม
	กริยา

ตาราง 11 การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อมในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม	
ลักษณะความสัมพันธ์	คำที่ปรากฏ
ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม	และ ก็ แล้ว แล้วก็
ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง	แต่ แต่...ก็ แต่ว่า
ความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข	ถ้า ถ้า...ก็ ถ้าแล้ว ถ้าไม่เช่นนั้น หากว่า...ก็
ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ	เพราะ ด้วย เป็นแต่
ความสัมพันธ์แบบแสดงผล	จึง ก็
ความสัมพันธ์แบบขยายความ	ที่ ซึ่ง อัน
ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน	ส่วน
ความสัมพันธ์แบบแสดงลำดับขั้นตอน	เมื่อ เมื่อ...แล้ว
การดำเนินการตามเวลาอย่างใดอย่างหนึ่ง	
ความสัมพันธ์แสดงการเปรียบเทียบ	เหมือน เปรียบเหมือน เหมือนกับ เท่ากับ อย่างเดียวกับ
ความสัมพันธ์แสดงการกล่าวถึงคำพูด ความคิด	ว่า
ความสัมพันธ์แบบให้เลือก	หรือ
ความสัมพันธ์แบบแจกแจงรายละเอียด	คือ
ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง	เช่น เป็นต้นว่า
ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์	เพื่อ
ความสัมพันธ์แบบแสดงวิธีการหรือกระบวนการ	ด้วย
ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น	ตั้งแต่
ความสัมพันธ์แบบสรุปความ	เพราะฉะนั้น

ตาราง 12 การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต

การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ	
ประเภทการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำที่ปรากฏ	การซ้ำรูป
	การซ้ำความ
	การซ้ำโครงสร้าง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ทั้งในเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต พบกลไกการเชื่อมโยงความ 4 ประเภท ได้แก่ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความโดยการละ การเชื่อมโยงความโดยการใช้อำนาจเชื่อม และการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ

จากเนื้อหาเกี่ยวกับการสั่งสอนทั้งในเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิต พบการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงเป็นจำนวนมาก และปรากฏรูปแบบการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงเหมือนกัน คือ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม การอ้างถึงด้วยคำบ่งชี้ และการอ้างถึงด้วยคำนามและส่วนขยาย โดยในเนื้อหาทั้ง 2 ประเภท พบการอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนามมากที่สุด ซึ่งปรากฏการอ้างถึงด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 คือ ข้า เพื่ออ้างถึง จางวางหว่า และการอ้างถึงด้วยสรรพนามบุรุษที่ 2 คือ เจ้า เพื่ออ้างถึง นายสนธิ เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากเนื้อหาสาระในวรรณกรรมเรื่องนี้ เป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนามดังกล่าว เพราะในเนื้อหาเกือบทั้งหมดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสั่งสอน ตลอดจนการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่างๆ ดังนั้น การอ้างถึงด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 จึงมีความจำเป็นในการสื่อสาร เนื่องจากการสั่งสอนระหว่างพ่อกับลูก ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกัน สรรพนามที่ใช้จึงเป็นคำที่แสดงความเป็นกันเอง ดังคำว่า ข้ากับเจ้า

การเชื่อมโยงความโดยการละ เป็นรูปแบบการเชื่อมโยงความที่พบรองลงมาจากการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง ซึ่งปรากฏการละหน่วยนามในตำแหน่งประธานเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นการละคำว่า ข้า ที่อ้างถึง จางวางหว่า ทั้งนี้เนื่องจาก ตลอดเกือบทั้งเรื่องเป็นการสั่งสอน การให้คำแนะนำระหว่างบิดาคือ จางวางหว่า กับบุตรชายคือ นายสนธิ แต่จะเห็นได้ว่าเมื่อละหน่วยนามในตำแหน่งประธานดังกล่าวแล้ว ผู้อ่านยังคงสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความนอกจากจะทำให้เห็นว่า ลักษณะภาษาที่ปรากฏในจดหมายจางวางหว่านั้น มีความเกี่ยวเนื่องร้อยรัดกัน ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องคำสั่งสอนต่างๆ

ได้โดยตลอด ทั้งนี้เพราะการเชื่อมโยงความทั้ง 4 ประเภtdังกล่าวที่พบในจำนวนที่ต่างกันอย่างออกไปนั้น ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า วรรณกรรมเรื่องนี้ได้เรียบเรียงขึ้นอย่างมีเอกภาพ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ฮัลลiday และ ฮัสสัน (Halliday ; & Hasan. 1976) และแนวความคิดของ ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2539) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ ตันติจิตจารุ (2548) อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในจดหมายจางวางหว่า ซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทคำสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความในวรรณกรรมคำสอนเรื่องอื่นๆ ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรองในแต่ละสมัยต่อไป เพื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะ ความเหมือนและความแตกต่างของลักษณะการเชื่อมโยงความ
2. ควรศึกษาลักษณะภาษาที่แสดงหัวเรื่อง และแสดงการเปลี่ยนหัวเรื่องย่อยในจดหมายจางวางหว่า

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2541). น.ม.ส. อัจฉริยกิจวิธีวัดนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2539). การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความประเภทต่าง ๆ ในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- ดิเรกชัย มัทธนะสิน. (2523). การศึกษากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ เจริญพร. (2534). ลักษณะการเชื่อมโยงความในศิลาจารึกอีสานระหว่าง พ.ศ.1893 – 2466. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรเดช โชคสุวณิช. (2543). การศึกษาวิเคราะห์ภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ. 2536 – 2540). วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพวรรณ พันธเมธา. (2549). ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกานต์ ศิลปศรี. (2542). การเปรียบเทียบการเชื่อมโยงความในรายการสารคดีไทยและสารคดี แปลทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยสุตา อภินันทภรณ์. (2534). ลักษณะการเชื่อมโยงในการรายงานข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ : การศึกษาภาษาระดับข้อความ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพร มณีโรจน์. (2529). การใช้รูปแบบคำนามเพื่อบอกความต่อเนื่องในข้อเขียนภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยนารถ แสงศักดิ์. (2536). กลไกการเชื่อมโยงความในภาษาพูดและภาษาเขียนของเด็กวัย 7 – 9 ปี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรศิริ ตันติจิตจารุ. (2548). การเชื่อมโยงความในหมายรับสั่งสมัยกรุงธนบุรีและสมัยรัชกาลที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- พิทยาลงกรณ, พระราชวรพงศ์เธอ กรมหมื่น. (2543). *จดหมายจางวางหรั้า (ฉบับสมบูรณ)*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- พิศมัย อยู่โพธิ์. (2546). *การเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พูนสุข นาวิก. (2533). *ลักษณะการเชื่อมโยงความในภาษาระดับข้อความในภาษาไทยถิ่นเหนือ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพร อร่ามกุล. (2512). *ลักษณะที่ดีเด่นของบทพระนิพนธ์ของพระราชวรพงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2544). *การเชื่อมโยงความในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- วิยะดา ตานี. (2544). *การเชื่อมโยงความในจารึกสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ลีลาพรพินิจ. (2547). *ลักษณะการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง(หน)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร งามประดิษฐ์. (2539). *การเชื่อมโยงความในการรายงานข่าวทางโทรทัศน์ : ข่าวอ่านกับข่าวสดแบบไม่มีบท*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัฉรากร กัลยาจิตรีโกศล. (2543). *ลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Halliday, M.A.K. ; & Rugaiya, Hasan. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายกันติทัต การเจริญ
วันเดือนปีเกิด	25 กันยายน 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	63/9 หมู่ 2 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ศิลปศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2552	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ